

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain sekä Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että arvonlisäverolakiin sekä Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettuun lakiin tehdään sähköisten tuotteiden arvonlisäverokohdelua koskevan Euroopan yhteisön direktiivin edellyttämät muutokset.

Esitys koskee sähköisiä tuotteita, joita ovat radio- ja televisiolähetyspalvelut sekä tietyt sähköisten verkkojen kautta toimitettavat sähköiset palvelut, kuten atk-ohjelmat sekä erilaiset tieto-, kulttuuri- ja viihdepalvelut. Direktiivin mukaisesti sähköisten tuotteiden myynnistä kannettaisiin yhteisön arvonlisävero silloin, kun palvelu on tarkoitettu kulutettavaksi yhteisössä. Yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneet yritykset tulisivat velvolliseksi suorittamaan Suomen veroa tänne sijoittautuneille kuluttajille myymistään sähkö-

köisistä tuotteista. Sähköisten palvelujen osalta käyttöön otettaisiin erityisjärjestelmä, jossa yhteisön ulkopuolelle sijoittautunut myyjä voisi hoitaa verotukseen liittyvät ilmoitus- ja maksuvelvoitteensa kaikkiin jäsenvaltioihin yhden valitsemansa jäsenvaltion verohallinnon kautta.

Esityksessä ehdotetaan selkeytettäväksi myös jäsenvaltioiden välistä sähköisten tuotteiden kauppaa koskevia sääntöjä.

Lisäksi ehdotetaan, että kaikki arvonlisäverovelvolliset voisivat antaa rekisteröinti- ja veroilmoitukset sähköisessä muodossa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2003 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2003.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Johdanto	4
2. Nykytila.....	5
2.1. Euroopan yhteisön nykyisin sovellettava lainsäädäntö	5
2.2. Kansallinen lainsäädäntö	5
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	7
3.1. Yleistä.....	7
3.2. Arvonlisäverolakiin tehtävistä muutoksista	8
3.2.1. Palvelujen määrittely.....	8
3.2.2. Verotuspaikka ja verovelvollisuus	9
3.2.3. Verokanta	11
3.2.4. Sähköisiä palveluja koskeva erityisjärjestelmä.....	11
3.2.5. Sähköiset ilmoitukset.....	13
3.3. Ahvenanmaata koskevat säännöt	14
4. Neuvoston asetus	17
5. Esityksen vaikutukset	18
5.1. Taloudelliset vaikutukset	18
5.2. Hallinnolliset vaikutukset.....	19
6. Asian valmistelu	19
7. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	19
7.1. Riippuvuus muista esityksistä.....	19
7.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista.....	19
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	20
1. Lakiehdotusten perustelut	20
1.1. Arvonlisäverolaki.....	20
1.2. Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön	25
2. Voimaantulo	27
LAKIEHDOTUKSET	28
arvonlisäverolain muuttamisesta	28
Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta	32
LIITE	34
RINNAKKAISTEKSTIT	34
arvonlisäverolain muuttamisesta	34

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta42

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 7 päivänä toukokuuta 2002 sähköisen kaupan arvonlisäverotukseen liittyvän direktiivin ja asetuksen; neuvoston direktiivi 2002/38/EY direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta radio- ja televisiolähetyspalveluihin ja tiettyihin sähköisesti suoritettaviin palveluihin sovellettavien arvonlisäverojärjestelyjen osalta sekä neuvoston asetus (EY) N:o 792/2002 hallinnollisesta yhteistyöstä välillisen verotuksen (ALV) alalla annetun asetuksen (ETY) N:o 218/92 väliaikaisesta muuttamisesta sähköistä kaupankäyntiä koskevien lisätoimenpiteiden osalta.

Uusi direktiivi ja asetus koskevat sähköisten tuotteiden eli radio- ja televisiolähetyspalvelujen sekä eräiden muiden sähköisessä muodossa toimitettavien palvelujen arvonlisäverokohtelua. Niillä muutetaan yhteisössä sovellettavaa arvonlisäverojärjestelmää koskevia säännöksiä, jotka sisältyvät jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste 17 päivänä toukokuuta 1977 annettuun kuudenteen neuvoston direktiiviin 77/388/ETY (jäljempänä kuudes arvonlisäverodirektiivi) sekä hallinnollisesta yhteistyöstä välillisen verotuksen (ALV) alalla 27 päivänä tammikuuta 1992 annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 218/92.

Uusi direktiivi ja asetus perustuvat Euroopan yhteisöjen komission kesäkuun 7 päivänä 2000 antamaan ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hallinnollisesta yhteistyöstä välillisen verotuksen (ALV) alalla annetun neuvoston asetuksen (ETY) n:o 218/92 muuttamisesta sekä ehdotukseen neuvoston direktiiviksi direktiivin 77/388/ETY muuttamisesta tiettyihin sähköisessä muodossa toimitettaviin palveluihin sovellettavien arvonlisäverojärjestelyjen osalta, KOM(2000)349. Hyväksytyt säädökset poikkeavat eräiltä osin komission alkupe- räisestä ehdotuksesta.

Sähköisen kaupan verovaikutusten selvitte- ly aloitettiin yhteisön piirissä vuonna 1997.

Jo tuolloin oli havaittavissa, että sähköisen kaupan kehittyminen ja kasvu tulee asetta- maan verojärjestelmille uudenlaisia haasteita. Uudessa sähköisessä toimintaympäristössä hyödykkeiden myyjät ja ostajat ovat enene- vässä määrin sijoittautuneet eri maihin, eikä myyjillä useinkaan ole minkäänlaista kiinne- kohtaa ostajan maahan. Tällaisten kansainvä- listen liiketoimien yleistymisen johdosta kat- sottiin tarpeelliseksi selvittää niitä ongelmia, joita tämänkaltainen kehitys tulee aiheutta- maan nykyisten verojärjestelmien toimivuudelle.

Vuonna 1998 valmistuneen komission sel- vityksen mukaan nykyiset verotusmekanis- mit ja -säännöt riittävät monissa tilanteissa turvaamaan veronkannon myös uudessa sähköisessä toimintaympäristössä. Esimerkiksi tilanteisiin, joissa internetin kautta tilataan fyysisiä tavaroita, voidaan soveltaa samoja sääntöjä kuin perinteiseen postimyyntiin. Tällaisten toimitusten volyymin kasvu edel- lyttää kuitenkin jatkossa muun muassa tuon- timenettelyjen yksinkertaistamista. Erityisek- si ongelmaksi todettiin kuluttajille sähköises- ti toimitettavien tuotteiden verottaminen. Tällaiset toimitukset ovat kokonaan uuden- tyyppisiä liiketoimia, joita ei oltu voitu ottaa huomioon kuudetta arvonlisäverodirektiiviä säädettäessä. Sähköisen kaupan luonteesta johtuen ongelman ratkaisun todettiin edellyt- tävän kansainvälistä yhteistyötä.

Kesällä 1998 komissio julkaisi sähköisen kaupan verotusta koskevat suositukset, KOM (98)374, joiden pohjalta ECOFIN-neuvostos- sa hyväksyttiin heinäkuun 6 päivänä 1998 sähköisen kaupan verotusperiaatteet. Ensimmäisen pääperiaatteen mukaan sähköistä kauppaa varten ei tarvita uusia veroja, vaan verotus tulee toteuttaa nykyisten veromuoto- jen tarkistusten avulla. Toisena pääperiaat- teena todetaan, että sähköiset tuotteet ovat arvonlisäverotuksessa palveluja eivätkä tava- roita. Kolmannen pääperiaatteen mukaan sähköiset tuotteet, jotka kulutetaan yhteisös- sä, tulee verottaa yhteisössä, ja vastaavasti yhteisön ulkopuolella kulutettavista tuotteista ei tule kantaa veroa yhteisössä.

Edellä mainitut periaatteet tulivat asialli- sesti hyväksytyiksi kansainvälisellä tasolla

OECD:n sähköistä kauppaa koskevassa konferenssissa Ottawassa syksyllä 1998 (Electronic Commerce; Taxation Framework Conditions) sekä hallitusten että elinkeinoelämän edustajien toimesta. Myös OECD:n puitteissa vahvistettiin siten periaate, jonka mukaan kulutusvero tulee kantaa siellä, missä kulutus tapahtuu.

Nyt kysymyksessä olevan uuden direktiivin ja asetuksen tarkoituksena on muuttaa yhteisön arvonlisäverolainsäädäntöä siten, että sähköiset tuotteet voidaan verottaa edellä mainittujen kansainvälisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti siellä, missä ne kulutetaan.

Uusi direktiivi edellyttää Suomen arvonlisäverolainsäädännön muuttamista vastamaan yhteisön lainsäädäntöä.

2. Nykytila

2.1. Euroopan yhteisön nykyisin sovellettava lainsäädäntö

Kuudes arvonlisäverodirektiivi sisältää yksityiskohtaiset verotuspaikkasäännökset siitä, missä maassa erilaiset palvelut verotetaan. Direktiivissä ei kuitenkaan ollut otettu erityisesti huomioon uusia sähköisiä tuotteita koskevia kansainvälisiä liiketoimivia.

Sähköisiin tuotteisiin sovellettavien direktiivin 9 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaan kolmansiin maihin sijoittautuneiden yritysten yhteisöön myymät palvelut muille kuin elinkeinonharjoittajille ovat pääsääntöisesti olleet vapautettuja yhteisön arvonlisäverosta. Tämä on johtunut siitä, että palvelujen verotuspaikkana on tavallisesti maa, jossa myyjällä on liiketoimintansa kotipaikka tai kiinteä toimipaikka. Kun myyjä on sijoittautunut maahan, jossa tällaisista palveluista ei kanneta kulutusveroa, se on voinut myydä tuotteita kokonaan verotta. Yhteisöön sijoittautuneiden myyjien on sitä vastoin suoritettava arvonlisävero vastaavista palveluista.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaan yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneen myyjän yhteisöön sijoittautuneille elinkeinonharjoittajille myymät sähköiset tuotteet verotetaan pääsääntöisesti yhteisössä. Tällaisiin myynteihin sovellettava käännetty verovelvolli-

suus (ostaja on verovelvollinen) varmistaa verotuksen useimmissa tilanteissa. Säännökset eivät kuitenkaan ole kattavasti ottaneet huomioon kaikkia sähköisiä palveluja.

Yhteisöön sijoittautuneet yritykset ovat aikaisempien säännösten mukaan voineet joutua suorittamaan veroa eräiltä osin yhteisön ulkopuolelle tapahtuvasta sähköisten tuotteiden myynnistä.

Jäsenvaltioon sijoittautuneen myyjän toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle kuluttajalle myymät sähköiset tuotteet verotetaan myyjän valtiossa. Toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle myydyt sähköiset tuotteet on pääsääntöisesti verotettu ostajan valtiossa.

Nykyisin sovellettavat säännökset eivät ole mahdollistaneet kaikkien yhteisössä kuluttavien sähköisten tuotteiden verottamista yhteisössä eivätkä kaikkien yhteisön ulkopuolella kuluttavien tuotteiden vapauttamista verosta. Tästä on aiheutunut yhteisöön sijoittautuneille palveluntarjoajille haitallinen kilpailun vääristymä suhteessa yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneisiin yrityksiin.

2.2. Kansallinen lainsäädäntö

Arvonlisäverolaki

Arvonlisäverolain (1501/1993) sähköisiin tuotteisiin sovellettavat säännökset vastaavat ennen uutta direktiiviä voimassa olleita kuudennen arvonlisäverodirektiivin säännöksiä. Laissa ei ole otettu erityisesti huomioon uusia sähköisiä tuotteita koskevia kansainvälisiä liiketoimivia, vaan niiden verokohtelu määräytyy yleisten palveluja koskevien säännösten mukaan. Puheena oleviin palveluihin sovellettavat verotuspaikkaa koskevat säännökset sisältyvät lain 64 ja 68 §:ään.

Yhteisöön sijoittautuneille kuluttajille myytävien sähköisten tuotteiden verotuspaikka määräytyy palvelujen myyntimaata koskevan pääsäännön perusteella. Tällainen palvelu on arvonlisäverolain 64 §:n mukaan myyty Suomessa, jos se luovutetaan täällä sijaitsevasta kiinteästä toimipaikasta. Jos palvelua ei luovuteta kiinteästä toimipaikasta, myynti verotetaan Suomessa, jos myyjän kotipaikka on täällä. Säännös vastaa kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohtaa.

Verotuskäytännön mukaan pääosaan sähköisistä tuotteista voidaan soveltaa arvonlisäverolain 68 §:n immateriaalipalveluja koskevaa myyntimaasäännöstä. Sen mukaan palvelu on myyty Suomessa, jos ostajalla on täällä kiinteä toimipaikka, johon palvelu luovutetaan. Jos palvelua ei luovuteta Suomessa tai ulkomailla olevaan kiinteään toimipaikkaan, palvelu on myyty Suomessa, jos ostajan kotipaikka on täällä. Jos ostajan kotipaikka on yhteisössä, säännöstä sovelletaan vain silloin, kun ostaja on elinkeinonharjoittaja. Säännös vastaa kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan e alakohtaa.

Kun yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneet yritykset tarjoavat sähköisiä tuotteita Suomessa kuluttajille, jäävät palvelut Suomessa 64 §:n johdosta verottamatta.

Yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneen myyjän Suomeen sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle myymät sähköiset tuotteet verotetaan pääsääntöisesti Suomessa lain 68 §:n mukaisesti ja myyntiin sovelletaan käännettyä verovelvollisuutta. Jos palveluun ei voida soveltaa 68 §:ää, siihen sovelletaan 64 §:ää, jolloin tällaisesta myynnistä ei ole suoritettava veroa Suomessa.

Suomeen sijoittautuneen myyjän yhteisön ulkopuolelle kuluttajille tai elinkeinonharjoittajille myymistä sähköisistä tuotteista ei pääsääntöisesti suoriteta Suomen veroa lain 68 §:n perusteella. Jos palveluun ei voida soveltaa 68 §:ää, siihen sovelletaan 64 §:ää, jolloin tällaisesta myynnistä on suoritettava veroa Suomessa.

Toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen myyjän Suomeen sijoittautuneelle kuluttajalle myymät sähköiset tuotteet verotetaan myyjän valtiossa. Vastaavasti Suomeen sijoittautuneen myyjän toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille kuluttajille myymät palvelut verotetaan arvonlisäverolain 64 §:n mukaan Suomessa.

Toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen myyjän Suomeen sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle myymät sähköiset tuotteet verotetaan pääosin lain 68 §:n mukaan Suomessa. Jos palveluun ei voida soveltaa 68 §:ää, siihen sovelletaan 64 §:ää, ja sitä ei veroteta Suomessa. Vastaavasti Suomeen sijoittautuneen myyjän toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille elinkeinonharjoittajille myymät pal-

velut verotetaan pääosin ostajan valtiossa, joten niistä ei suoriteta Suomen veroa. Mikäli kysymys on sellaisista palveluista, joihin ei sovelleta 68 §:ää vaan 64 §:ää, on myynneistä kuitenkin suoritettava veroa Suomessa.

Voimassa oleva lainsäädäntö ei siten mahdollista kaikkien yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneiden yritysten myymien Suomessa kuluttavien sähköisten tuotteiden verottamista täällä. Lisäksi nykytilanteesta ei selkeästi vapautu kaikkia yhteisön ulkopuolelle myytyjä sähköisiä tuotteita Suomen verosta. Nykyisestä arvonlisäverokohtelusta aiheutuu näin ollen Suomeen sijoittautuneille myyjille vastaava kilpailuhaitta kuin muillekin yhteisön sijoittautuneille yrityksille.

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettu laki

Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen (SopS 103/94) liitteenä olevan pöytäkirjan N:o 2 (Ahvenanmaan pöytäkirja) mukaan Ahvenanmaata ei lueta yhteisön arvonlisäverolainsäädännön suhteen yhteisön arvonlisäveroalueeseen. Poikkeus merkitsee muun muassa sitä, että yhteisön veroalueen ja Ahvenanmaan välisiin tavaroiden myynteihin ei sovelleta jäsenvaltioiden välisen yhteisökaupan arvonlisäverojärjestelmää. Poikkeus vaikuttaa myös Ahvenanmaan ja jäsenvaltioiden välisen palvelukaupan arvonlisäverokohteluun muun muassa verotuspaikkasäännösten kautta. Ahvenanmaan ja yhteisön välisen kaupan arvonlisäverokohtelua koskevat erityissäännökset sisältyvät Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettuun lakiin (1266/1996), jäljempänä erillislaki.

Sähköisten tuotteiden verotuspaikka Ahvenanmaan liittyvissä liiketoimissa määräytyy nykyisin arvonlisäverolain 64 ja 68 §:n sekä Ahvenanmaata koskevan erillislain 7 a §:n perusteella. Yhteisön ulkopuolisen maan ja Ahvenanmaan välinen sähköisten tuotteiden kauppa verotetaan samalla tavalla kuin kolmannen maan ja Manner-Suomen välinen kauppa. Myynti maakuntaan sijoittautuneelle kuluttajalle jää verottamatta, myynti elinkeinonharjoittajalle verotetaan pääsääntöisesti

Suomessa ja myynti Ahvenanmaalta yhteisön ulkopuolelle on pääsääntöisesti vapautettu Suomen verosta. Ahvenanmaan ja muun jäsenvaltion kuin Suomen välisen sähköisten tuotteiden kaupan verotus poikkeaa Manner-Suomen ja muiden jäsenvaltioiden välillä sovellettavista säännöistä. Toisesta jäsenvaltiosta maakuntaan sijoittautuneelle kuluttajalle tai elinkeinonharjoittajalle myyty palvelu verotetaan pääsääntöisesti Suomessa. Ahvenanmaalle sijoittautuneen yrityksen toiseen jäsenvaltioon kuluttajille myymät palvelut verotetaan Suomessa ja vastaavat myynnit elinkeinonharjoittajille verotetaan pääsääntöisesti ostajan valtiossa. Ahvenanmaan ja muun Suomen väliset palvelujen myynnit verotetaan kuten kotimaassa tapahtuvat myynnit.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Yleistä

Uuden sähköisiä tuotteita koskevan direktiivin tavoitteena on mahdollistaa yhteisön alueella kulutettavien sähköisten tuotteiden verottaminen yhteisössä sekä poistaa nykyisistä säännöksistä aiheutuva kilpailun vääristymä yhteisön ulkopuolelle ja yhteisöön sijoittautuneiden yritysten välillä. Lisäksi säädöksillä pyritään helpottamaan veronkantoa sähköisessä liiketoimintaympäristössä sekä yritysten että veroviranomaisten kannalta.

Uusi direktiivi koskee vain sähköisiä tuotteita. Näitä ovat kaupallisten radio- ja televisiolähetyspalvelujen lisäksi tietyt sähköisten verkkojen kautta toimitettavat sähköiset palvelut, kuten atk-ohjelmat ja -pelit sekä erilaiset tieto-, kulttuuri- ja viihdepalvelut. Direktiivi ei koske sähköisen verkon välityksellä tilattuja, mutta perinteiseen tapaan fyysisesti toimitettuja tavaroita, joiden verotukseen ei siten tule muutoksia.

Uuden direktiivin mukaan yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneen myyjän on suoritettava veroa yhteisöön sijoittautuneille kuluttajille myymistään sähköisistä tuotteista. Vero on suoritettava kuhunkin jäsenvaltioon, jossa tällaisella myyjällä on kuluttaja-asiakkaita. Yrityksille aiheutuvien hallinnollisten kustannusten vähentämiseksi sähköisten palvelujen osalta käyttöön otetaan erityisjärjestelmä,

jossa myyjä voi hoitaa verotukseen liittyvät ilmoitus- ja maksuvelvoitteensa yhden jäsenvaltion verohallinnon kautta. Tämä edellyttää jäsenvaltioiden välisen tietojenvaihto- ja maksujärjestelmän luomista, josta säädetään neuvoston asetuksessa 792/2002.

Uuden direktiivin mukaan myös yhteisön ulkopuolelta yhteisöön sijoittautuneille elinkeinonharjoittajille myydyt sähköiset tuotteet verotetaan kattavasti yhteisössä. Verotuspaikka on ostajan sijoittautumisvaltio, ja verovelvollinen on ostaja. Myyjän ei siten tarvitse rekisteröityä yhteisöön näistä myyneistä.

Sähköisten tuotteiden myynti yhteisön ulkopuolelle on uusien sääntöjen mukaan kaikilta osin vapautettu verosta.

Yhteisöön sijoittautuneen myyjän toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille kuluttajille myymien sähköisten tuotteiden verokohtelu säilyy ennallaan. Verotus tapahtuu aikaisempaan tapaan myyjän sijoittautumisvaltiossa.

Sähköisten tuotteiden myynti toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle verotetaan kaikilta osin ostajan valtiossa, ja siihen sovelletaan käännettyä verovelvollisuutta.

Verovelvollisuuteen liittyvien velvoitteiden noudattamisen helpottamiseksi direktiivi velvoittaa jäsenvaltiot tarjoamaan verovelvollisille mahdollisuuden antaa veroviranomaiselle rekisteröinti-ilmoitus ja muut verotusta koskevat ilmoitukset sähköisessä muodossa.

Yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneisiin myyjiin sovellettava sähköisten palvelujen erityisjärjestelmä on tarkoitettu väliaikaiseksi, ja se on voimassa kolme vuotta direktiivin täytäntöönpanosta. Järjestelmän soveltamisaikojen jatkaminen edellyttää uutta neuvoston päätöstä. Väliaikaisuus liittyy tavoitteeseen ottaa tulevaisuudessa käyttöön sähköinen veronkantojärjestelmä veron veloittamista, ilmoittamista, kantamista ja jakamista varten.

Direktiivi on pantava täytäntöön kansallisessa lainsäädännössä 1 päivänä heinäkuuta 2003.

Direktiivi edellyttää arvonlisäverolain muuttamista vastaamaan direktiivin säännöksiä. Lisäksi se edellyttää Ahvenanmaata koskevan erillislain muuttamista siten, että Ahvenanmaan asema yhteisön veroalueen ulkopuolisena alueena otetaan huomioon.

Vaikka direktiivin sähköistä kauppaa koskevat säännökset ovat voimassa väliaikaisina, vaikuttaa todennäköiseltä, että järjestelmää tullaan muodossa tai toisessa jatkamaan kolmen vuoden kuluttua. Tämän vuoksi Suomen arvonlisäverolainsäädäntöön tehtävät muutokset ehdotetaan toteutettaviksi pysyvinä lainmuutoksina. Mahdolliset muutokset nyt ehdotettuihin säännöksiin on tarkoitus tehdä sen jälkeen, kun uudet yhteisötason ratkaisut ovat selvillä.

3.2. Arvonlisäverolakiin tehtävistä muutoksista

Arvonlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että sähköisten tuotteiden myynnistä yhteisön ulkopuolelta kannettaisiin Suomen arvonlisävero silloin, kun palvelu on tarkoitettu kulutukseen Suomessa. Vastavasti yhteisön ulkopuolella kulutettavia palveluja ei verotettaisi Suomessa. Lakiin otettaisiin säännökset yhteisöön sijoittautumattomiin myyjiin sovellettavasta erityisjärjestelmästä. Suomen ja muiden jäsenvaltioiden välistä sähköisten tuotteiden myyntiä koskevia verotuspaikkasäännöksiä selkeytettäisiin. Lisäksi kaikille verovelvollisille annettaisiin oikeus toimittaa verotukseen liittyvät ilmoitukset sähköisesti.

3.2.1. Palvelujen määrittely

Direktiivi

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan e alakohtaan lisättyjen uusien luettelakohdienten mukaan uusia sähköisiä tuotteita koskevia säännöksiä sovelletaan radio- ja televisiolähetyspalveluihin sekä sähköisiin palveluihin. Radio- ja televisiolähetyspalveluilla tarkoitettaisiin perinteistä maksullista radio- ja televisiolähetystoimintaa. Radio- ja televisiolähetyspalvelun käsite ei kattaisi uusimuotoista internet-verkossa tapahtuvaa palvelutarjontaa. Tällaiseen toimintaan sovellettaisiin sitä vastoin sähköisiä palveluja koskevia säännöksiä.

Sähköisiä palveluja on lueteltu direktiivin liitteessä L. Luettelo ei ole tyhjentävä vaan kuvaava, joten direktiiviä sovelletaan myös muihin vastaavantyyppisiin sähköisesti suori-

tettaviin palveluihin.

Liitteessä L on mainittu seuraavat sähköisesti suoritettavat palvelut:

1) verkkosivujen toimittaminen ja isännöinti (hosting), ohjelmien ja laitteistojen etäylläpito;

2) ohjelmistojen toimittaminen ja niiden päivitys;

3) kuvien, kirjoitusten ja tietojen toimittaminen ja tietokantojen antaminen käyttöön;

4) musiikin, elokuvien ja pelien, myös uhka- tai rahapeliin, sekä poliittisten, kulttuuri-, taide-, urheilu-, tiede- tai viihdelähetysten ja -tapahtumien tarjoaminen;

5) etäopetuspalvelujen suorittaminen.

Liitteessä L on lisäksi selvennetty sähköisen palvelun käsitettä. Siinä todetaan, että jos palvelujen suorittaja ja hänen asiakkaansa ovat yhteydessä toisiinsa sähköpostitse, tämä ei sinänsä merkitse, että suoritettava palvelu on sähköinen palvelu.

Jotta kysymyksessä olisi direktiivissä tarkoitettu sähköinen palvelu, se tulee toimittaa asiakkaalle sähköisessä muodossa. Direktiivissä ei määritellä tarkemmin, mitä tarkoitetaan palvelun toimittamisella sähköisessä muodossa. Komission ehdotukseen tällainen määritelmä sisältyi. Sen mukaan käsitteellä ”toimittaa sähköisessä muodossa” tarkoitettaisiin toimitusta, joka lähetetään ja vastaanotetaan sähköiseen tietojenkäsittelyyn tarkoitetuilla laitteilla, mukaan luettuina tietojen digitaalinen pakkaaminen ja tallentaminen, sekä tietojen välittämistä ja vastaanottamista johtimella, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella menetelmällä, mukaan luettuna direktiivissä 89/552/ETY tarkoitettut televisiolähetykset ja radiolähetykset. Käsite ei sisältäisi sähköisen materiaalin toimittamista kiinteässä muodossa, esimerkiksi CD- tai DVD-levykkeinä. Vaikka mainittua määritelmää ei otettu direktiiviin, se kuvaa sitä, mitä sähköisellä toimittamisella tarkoitetaan.

Uusi direktiivi ei koske telepalveluja. Niiden verotus säilyy siten muuttumattomana.

Arvonlisäverolaki

Myös arvonlisäverolakiin otettavia uusia sähköisiä tuotteita koskevia säännöksiä sovellettaisiin radio- ja televisiolähetyspalveluihin sekä sähköisiin palveluihin.

Sähköiset palvelut määriteltäisiin liitteen L mukaisesti.

3.2.2. Verotuspaikka ja verovelvollisuus

Direktiivi

Sähköisten tuotteiden suoritus- eli verotuspaikka määräytyy kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohdan sekä 2 kohdan e alakohdan lisättyjen uusien luettelakohtien, mainittuun 2 kohtaan lisätyn uuden f alakohdan sekä mainitun artiklan muutetun 3 kohdan johdantokappaleen ja 4 kohdan perusteella.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohdan mukaan määräytyy radio- ja televisiolähetyspalvelujen sekä sähköisten palvelujen verotuspaikka tilanteissa, joissa jäsenvaltioon sijoittautunut yritys myy palvelun muulle kuin elinkeinonharjoittajalle eli kuluttajalle, joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon. Verotuspaikka on tällöin maa, jossa myyjällä on liiketoimintansa kotipaikka tai kiinteä toimipaikka, josta palvelu suoritetaan, taikka näiden puuttuessa myyjän kotipaikka tai pysyvä asuinpaikka.

Direktiivin 9 artiklan 2 kohdan e alakohdan uusissa luettelakohdissa säädetään radio- ja televisiolähetyspalvelujen sekä sähköisten palvelujen verotuspaikasta silloin, kun yhteisöön sijoittautunut yritys myy palvelun yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneelle ostajalle tai toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle tai kun yhteisön ulkopuolelle sijoittautunut yritys myy palvelun yhteisöön sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle. Palvelun verotuspaikka on tällöin maa, jossa ostajalla on liiketoimintansa kotipaikka tai kiinteä toimipaikka, jolle palvelu suoritetaan, taikka näiden puuttuessa ostajan kotipaikka tai pysyvä asuinpaikka. Kun tällainen myynti tapahtuu yhteisöön sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle, verovelvollinen on direktiivin 21 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan ostaja.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan muutetussa 4 kohdassa säädetään radio- ja televisiolähetyspalvelujen verotuspaikka tilanteissa, joissa yhteisön ulkopuolelle sijoittautunut myyjä suorittaa palvelun jäsenvaltioon sijoittautuneille muille henkilöil-

le kuin elinkeinonharjoittajille. Verotuspaikka määräytyy tällöin 9 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti. Tämä merkitsee sitä, että näiden palvelujen suorituspaikka on ostajan sijoittautumisvaltio edellyttäen, että palvelun tosiasiallinen käyttö ja hyödyntäminen tapahtuu sen alueella.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan uudessa f alakohdassa säädetään sähköisten palvelujen verotuspaikka tilanteissa, joissa yhteisön ulkopuolelle sijoittautunut myyjä suorittaa palvelun jäsenvaltioon sijoittautuneille muille henkilöille kuin elinkeinonharjoittajille. Verotuspaikka on maa, johon ostaja on sijoittautunut taikka jossa hänellä on kotipaikka tai pysyvä asuinpaikka.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat kaksinkertaisen verotuksen, verottamatta jättämisen tai kilpailun vääristymisen välttämiseksi 2 kohdan e alakohdassa tarkoitettujen palvelujen osalta pitää mainitun artiklan mukaan maan alueella sijaitsevan palvelun suorituspaikkaa yhteisön ulkopuolella sijaitsevana, jos tosiasiallinen käyttö ja hyödyntäminen tapahtuu yhteisön ulkopuolella. Yhteisön ulkopuolella sijaitsevan palvelun suorituspaikkaa voidaan pitää maan alueella sijaitsevana silloin, jos tosiasiallinen käyttö ja hyödyntäminen tapahtuu maan alueella. Muutetun 3 kohdan johdantokappaleen mukaan jäsenvaltiot eivät voi soveltaa tätä säännöstä muille kuin elinkeinonharjoittajille myytäviin sähköisiin palveluihin. Kuluttajille myytävien sähköisten palvelujen suorituspaikka määräytyy siten kaikissa tilanteissa edellä mainitun ostajan sijoittautumispaikan perusteella.

Arvonlisäverolaki

Arvonlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että radio- ja televisiolähetyspalvelujen sekä sähköisten palvelujen verotuspaikan ja verovelvollisuuden määräytymiseen sovellettaisiin uuden direktiivin mukaisia sääntöjä. Vastaavia sääntöjä sovelletaan nykyisin telepalveluihin.

Radio- ja televisiolähetyspalvelun sekä sähköisen palvelun verotuspaikka olisi Suomessa silloin, kun yhteisön ulkopuolelle sijoittautunut myyjä myy palvelun kuluttajalle

eli muulle henkilölle kuin elinkeinonharjoittajalle, joka on sijoittautunut Suomeen. Kuluttajan katsottaisiin sijoittautuneen Suomeen, jos palvelu luovutetaan ostajan Suomessa olevaan pysyvään toimipaikkaan tai jos ostajan kotipaikka on täällä.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan muutetun 4 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava 3 kohdan b alakohtaa sellaisiin yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneen myyjän suorittamiin radio- ja televisiolähetyspalveluihin, jotka se myy jäsenvaltioon sijoittautuneille kuluttajille. Tämä merkitsee sitä, että näiden palvelujen verotuspaikka määräytyy sen perusteella, missä palvelun tosiasiallinen käyttö ja hyödyntäminen tapahtuu. Koska palvelujen tosiasiallisen käytön ja hyödyntämisen määrittäminen olisi käytännössä hankalaa, määriteltäisiin radio- ja televisiolähetyspalvelujen verotuspaikka ostajan sijoittautumisvaltion perusteella samalla tavalla kuin sähköisten palvelujen verotuspaikka. Vastaava käytäntö on arvonlisäverolaissa aikaisemmin valittu telepalvelujen osalta, joiden verotuspaikka määräytyy saman direktiivisäännöksen perusteella.

Verovelvollinen olisi edellä mainituissa tilanteissa myyjä. Jos ostajana on oikeushenkilö, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, verovelvollinen olisi kuitenkin yleisten sääntöjen mukaan ostaja. Sähköisten palvelujen osalta käännettyä verovelvollisuutta sovellettaisiin viimeksi mainittuihin ostajiin vain, jos myyjä ei käytä sähköisten palvelujen erityisjärjestelmää.

Verotuspaikka olisi Suomessa myös silloin, kun yhteisön ulkopuolelle sijoittautunut myyjä myy radio- ja televisiolähetyspalvelun tai sähköisen palvelun elinkeinonharjoittajalle, joka on sijoittautunut Suomeen. Elinkeinonharjoittajan katsottaisiin sijoittautuneen Suomeen, jos sillä on täällä kiinteä toimipaikka, johon palvelu luovutetaan, tai jos ostajan kotipaikka on täällä. Verovelvollinen myynnistä olisi näissä tilanteissa ostaja.

Kun radio- ja televisiolähetyspalvelu tai sähköinen palvelu myydään yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneelle kuluttajalle tai elinkeinonharjoittajalle, palveluja ei verotettaisi Suomessa, vaan maassa, jonne ostaja on sijoittautunut.

Radio- ja televisiolähetyspalvelujen sekä

sähköisten palvelujen verotuspaikka olisi nykyiseen tapaan Suomessa silloin, kun Suomeen sijoittautunut myyjä myy palvelun kuluttajalle, joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon. Vastaavasti tällaista palvelua ei verotettaisi Suomessa vaan myyjän maassa, jos toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut myyjä myy palvelun Suomeen sijoittautuneelle kuluttajalle.

Radio- ja televisiolähetyspalvelujen sekä sähköisten palvelujen verotuspaikka olisi Suomessa myös silloin, kun toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut elinkeinonharjoittaja myy palvelun elinkeinonharjoittajalle, joka on sijoittautunut Suomeen. Verovelvollinen olisi ostaja. Vastaavasti tällaisia palveluja ei verotettaisi Suomessa vaan ostajan maassa silloin, kun Suomeen sijoittautunut myyjä myy palveluja toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle.

Käytännön syistä lakiin ei otettaisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaista säännöstä, joka sallii mahdollisuuden määritellä verotuspaikka palvelun tosiasiallisen käyttö- ja hyödyntämispaikan perusteella.

Jotta myyjä voisi tehdä oikean verotusratkaisun kaupantekohetkellä, myyjän olisi tiedettävä asiakkaan asema, eli onko asiakas elinkeinonharjoittaja vai yksityinen kuluttaja, ja asiakkaan sijoittautumisvaltio. Tätä helpotaisi se, että myyjällä olisi mahdollisuus niin sanotun VIES-järjestelmän ja asiakkaan antaman arvonlisäverotunnisteen avulla tarkistaa, onko asiakas yhteisön alueelle sijoittautunut elinkeinonharjoittaja. Uuden neuvoston asetuksen mukaan jäsenvaltioiden tulee antaa myyjälle mahdollisuus saada vahvistus asiakkaan arvonlisäverotunnisteen voimassaolosta sähköisesti.

OECD:n puitteissa selvitetään parhaillaan käyttökelpoisia menetelmiä, joiden avulla ostajan asema ja sijoittautumisvaltio voitaisiin todentaa. Laajaa kannatusta on saavuttanut lähestymistapa, joka perustuu ostajan omaan ilmoitukseen ja johon voitaisiin yhdistää muita todentamistekniikoita liiketoimen suuruudesta ja luonteesta riippuen. Selvitystyö on tarkoitus saattaa päätökseen vuoden 2003 alkupuolella.

3.2.3. Verokanta

Direktiivi

Uusi direktiivi ei aiheuta muutoksia sähköisiin tuotteisiin sovellettavaan verokantaa. Sähköisiin palveluihin sovelletaan aikaisempaan tapaan yleistä verokantaa. Kuidun arvonlisäverodirektiivin 12 artiklan 3 kohdan a alakohtaan on selkeyden vuoksi lisätty tätä koskeva uusi neljäs alakohta. Radio- ja televisiolähetyspalveluihin voidaan aikaisempaan tapaan soveltaa alennettua verokantaa.

Arvonlisäverolaki

Arvonlisäverolain mukaan yleinen verokanta on 22 prosenttia. Yleistä verokantaa sovellettaisiin nykyiseen tapaan Suomessa myytäviin kaupallisiin radio- ja televisiolähetyspalveluihin sekä sähköisiin palveluihin. Yleisradio Oy:n ja Ålands Radio och TV Ab:n saamiin televisiomaksuihin perustuviin korvauksiin sovellettaisiin edelleenkin alennettua 8 prosentin verokantaa.

3.2.4. Sähköisiä palveluja koskeva erityisjärjestelmä

Direktiivi

Kuidun arvonlisäverodirektiiviin lisätty uusi 26 c artikla koskee uutta sähköisiin palveluihin sovellettavaa erityistä veron ilmoitus- ja maksumenettelyä. Menettelyn edellyttämää jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä koskevat säännökset sisältyvät uuteen neuvoston asetukseen.

Verotuspaikkasäännösten muutoksen johdosta yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneet myyjät joutuisivat suorittamaan veroa jokaiseen jäsenvaltioon, jossa niillä olisi kuluttajasiakkaita. Uuden menettelyn tarkoituksena on tehdä verovelvoitteiden hoito tällaisille yrityksille mahdollisimman yksinkertaiseksi. Tämän vuoksi niille on annettu mahdollisuus hoitaa velvoitteensa keskitetysti yhden valitsemansa jäsenvaltion verohallinnon avulla. Verotusoikeus kuuluu kuitenkin kulutusvaltiolle, jonka sääntöjen mukaan myös sovellettava verokanta määräytyy.

Erityisjärjestelmää sovelletaan yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneiden myyjien harjoittamaan sähköisten palvelujen myyntiin kuluttajille eli muille kuin elinkeinonharjoittajille. Menettelyä ei sovelleta radio- ja televisiolähetyspalveluihin.

Artiklan A kohdassa on määritelty erityisjärjestelmän keskeiset käsitteet:

— Sijoittautumattomalla verovelvollisella tarkoitetaan verovelvollista, jonka liiketoiminnan kotipaikka tai kiinteä toimipaikka ei ole yhteisön alueella ja jota ei muuten 22 artiklan nojalla vaadita rekisteröitymään verovelvolliseksi.

— Sähköisillä palveluilla ja sähköisesti suoritettavilla palveluilla tarkoitetaan 9 artiklan 2 kohdan e alakohdan viimeisessä luetelmakohdassa tarkoitettuja palveluja.

— Tunnistamisjäsenvaltiolla tarkoitetaan jäsenvaltiota, johon sijoittautumaton verovelvollinen päättää ottaa yhteyttä ilmoittamiseen verovelvollisena harjoittamansa toiminnan alkamisesta yhteisön alueella tämän artiklan säännösten mukaisesti.

— Kulutusjäsenvaltiolla tarkoitetaan jäsenvaltiota, jossa sähköisten palvelujen suorittamisen on määrä tapahtua 9 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaisesti.

— Arvonlisäveroilmoituksella tarkoitetaan ilmoitusta, johon sisältyvät kussakin jäsenvaltiossa verotettavan määrän määrittämiseksi tarvittavat tiedot.

Artiklan B kohdan 1 alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on annettava sellaisen sijoittautumattoman verovelvollisen käyttöä erityisjärjestelmää, joka suorittaa sähköisiä palveluja muulle kuin elinkeinonharjoittajalle, joka on sijoittautunut yhteisöön tai jonka kotipaikka tai pysyvä asuinpaikka on jäsenvaltiossa. Erityisjärjestelmää sovelletaan kaikkiin näihin yhteisössä suoritettuihin palveluihin.

Kohdan 2 alakohdan mukaan sijoittautumattoman verovelvollisen on ilmoitettava tunnistamisjäsenvaltiolle verovelvollisena harjoittamansa toiminnan alkamisesta, päätymisestä tai muuttumisesta siinä määrin, ettei hän enää ole oikeutettu erityisjärjestelmään. Ilmoitus on tehtävä sähköisesti. Aloitusilmoituksessa on oltava seuraavat tunnistetiedot: nimi, postiosoite, sähköpostiosoite, mukaan lukien verkkosivut, mahdollinen kansallinen veronumero, ja ilmoitus, ettei

henkilöä ole merkitty arvonlisäverovelvolliseksi yhteisössä. Verovelvollisen on ilmoitettava tunnistamisjäsenvaltiolle kaikista toimitetuista tietoja koskevista muutoksista.

Kohdan 3 alakohdan mukaan tunnistamisjäsenvaltion on tunnistettava sijoittautumaton verovelvollinen yksilökohtaisen numeron avulla. Kulutusjäsenvaltiot voivat tämän tiedon pohjalta pitää yllä omia tunnistamisjärjestelmiään. Tunnistamisjäsenvaltion on ilmoitettava sähköisesti verovelvolliselle tälle annettu tunnistamisnumero.

Kohdan 4 alakohdan mukaan tunnistamisjäsenvaltio poistaa verovelvollisen henkilön tunnistamisrekisteristä, jos hän ilmoittaa, ettei hän enää suorita sähköisiä palveluja, tai jos voidaan muuten olettaa hänen verollisen toimintansa päättyneen, jos hän ei enää täytä erityisjärjestelmän käyttöön oikeuttavia vaatimuksia taikka jos hän jatkuvasti jättää noudattamatta erityisjärjestelmää koskevia sääntöjä.

Kohdan 5 alakohdan mukaan sijoittautumattoman verovelvollisen on toimitettava tunnistamisjäsenvaltiolle sähköisesti arvonlisäveroilmoitus jokaiselta vuosineljännekseltä riippumatta siitä, onko sähköisiä palveluja suoritettu vai ei. Ilmoitus on toimitettava 20 päivän kuluessa verokauden päättymisestä. Ilmoituksessa on oltava tunnistamisnumero ja jokaista verottavaa kulutusjäsenvaltiota varten verokauden sähköisten palvelujen suoritusten kokonaisarvo arvonlisäverolla vähennettynä sekä vastaavan veron kokonaisuusmäärä. Sovellettavat verokannat ja suoritettavan veron kokonaisuusmäärä on myös ilmoitettava.

Kohdan 6 alakohdan mukaan arvonlisäveroilmoitus on tehtävä euroina. Jäsenvaltiot, jotka eivät ole ottaneet käyttöön euroa, voivat vaatia, että veroilmoitus tehdään niiden kansallisissa valuutoissa. Jos myynti on tapahtunut muina valuuttoina, arvonlisäveroilmoitusta täytettäessä on käytettävä verokauden viimeisen päivän vaihtokurssia. Vaihdossa on käytettävä Euroopan keskuspankin julkaisemia vaihtokurssseja.

Kohdan 7 alakohdan mukaan sijoittautumattoman verovelvollisen on maksettava arvonlisävero siinä yhteydessä, kun hän toimittaa ilmoituksen. Maksu on suoritettava tunnistamisjäsenvaltion määräämälle euromää-

räiselle pankkitilille. Jäsenvaltiot, jotka eivät ole ottaneet käyttöön euroa, voivat vaatia, että maksu suoritetaan pankkitilille niiden omassa valuutassa.

Kohdan 8 alakohdan mukaan erityisjärjestelmää käyttävälle verovelvolliselle on kuuden arvonlisäverodirektiivin 17 artiklan 2 kohdan mukaisten vähennysten sijasta myönnettävä palautus direktiivin 86/560/ETY mukaisesti. Tällaiseen palautukseen ei kuitenkaan sovelleta direktiivin 86/560/ETY 2 artiklan 2 ja 3 kohdan sekä 4 artiklan 2 kohdan harkinnanvaraisia rajoituksia.

Kohdan 9 alakohdan mukaan sijoittautumattoman verovelvollisen on pidettävä kirjaa tämän erityisjärjestelmän piiriin kuuluvista liiketoimista riittävän yksityiskohtaisesti, jotta kulutusjäsenvaltion verohallinto voi määrittää arvonlisäveroilmoituksen oikeellisuuden. Kyseiset tiedot on pyydettyä saatettava tunnistamisjäsenvaltion ja kulutusjäsenvaltion saataville sähköisesti. Tiedot on säilytettävä kymmenen vuotta sen vuoden lopusta, jolloin liiketoimi suoritettiin.

Kohdan 10 alakohdan mukaan erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen ei sovelleta 21 artiklan 2 kohdan b alakohtaa. Veroviranomaiset eivät siten voi vaatia tällaista yritystä asettamaan veronmaksuvelvollista veroedustajaa.

Arvonlisäverolaki

Arvonlisäverolakiin ehdotetaan lisättäväksi sähköisiä palveluja koskevaan erityisjärjestelmään liittyvät direktiivin mukaiset verovelvollisten ja verohallinnon välistä veron ilmoitus- ja tilitysmenettelyä koskevat säännökset. Menettelyn edellyttämää jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä koskevat säännökset sisältyvät uuteen neuvoston asetukseen, joten niistä ei ole tarpeen säätää laissa.

Yhteisön ulkopuolelle sijoittautunut myyjä voisi hoitaa verotukseen liittyvät velvoitteensa yhden valitsemansa jäsenvaltion verohallinnon avulla, joka jakaisi tiedot ja verot eteenpäin kulutusvaltioille. Arvonlisäverolakiin otettaisiin säännökset niitä tilanteita varten, joissa myyjä päättäisi hoitaa velvoitteensa Suomen verohallinnon kautta. Lisäksi la-

kiin otettaisiin säännökset verotusmenettelystä Suomeen suoritettavan veron osalta niissä tilanteissa, joissa verovelvollinen valitsee tunnistamisjäsenvaltioksi toisen jäsenvaltion.

Direktiivin mukaisesti erityismenettelyä sovellettaisiin yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneiden yritysten harjoittamaan sähköisten palvelujen myyntiin kuluttajille eli muille kuin elinkeinonharjoittajille. Menettelyä voitaisiin käyttää vain sellaiset myyjät, joiden kotipaikka tai kiinteä toimipaikka ei ole yhteisön alueella ja jotka eivät muutoin kuin erityisjärjestelmän johdosta ole velvollisia rekisteröitymään verovelvolliseksi yhteisössä.

Erityisjärjestelmää sovellettaisiin kaikkiin yhteisössä suoritettuihin kuluttajille myytäviin sähköisiin palveluihin. Tämä koskisi paitsi myyntiä yksityishenkilölle myös myyntiä oikeushenkilölle, joka ei ole elinkeinonharjoittaja. Viimeksi mainittuun myyntiin ei siten näissä tilanteissa sovellettaisi käännettyä verovelvollisuutta.

Myyjän, joka haluaa käyttää menettelyä, tulisi direktiivin mukaisesti tehdä tunnistamisjäsenvaltioon sähköinen ilmoitus toiminnan alkamisesta yhteisön alueella ja mainita ilmoituksessa direktiivissä luetellut tunnistetiedot. Jos myyjä valitsisi tunnistamisjäsenvaltioksi Suomen, hänet merkittäisiin täällä erityiseen tunnistamisrekisteriin. Tällaista myyjää ei merkittäisi yleiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

Erityisjärjestelmää käyttävän myyjän verokausi olisi neljänneskalenterivuosi. Veroilmoitus, jossa olisi mainittava direktiivissä luetellut tiedot kulutusjäsenvaltiokohtaisesti eriteltyinä, olisi annettava 20 päivän kuluessa verokauden päättymisestä sähköisesti. Vero olisi maksettava samanaikaisesti. Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinneen myyjän olisi annettava veroilmoitus ja suoritettava vero tänne.

Erityisjärjestelmää soveltavalla verovelvollisella ei olisi oikeutta vähentää Suomessa tehtäviin hankintoihin sisältyviä arvonlisäveroja. Se sijaan sillä olisi oikeus saada niistä arvonlisäverolain 122 §:ssä tarkoitettu palautus.

Myyjän olisi direktiivin mukaisesti pidettävä riittävän yksityiskohtaista kirjanpitoa erityisjärjestelmän piiriin kuuluvista liiketoimista ja pyydettyä saatettava tiedot tunnis-

tamis- ja kulutusjäsenvaltion käytettäväksi sähköisesti.

Jos myyjä valitsisi tunnistamisjäsenvaltioksi muun jäsenvaltion kuin Suomen, tämä jäsenvaltio merkitsisi myyjän omaan tunnistamisrekisteriinsä ja antaisi tunnistenumeron samoin kuin huolehtisi veroilmoitusten ja verojen vastaanottamisesta sekä tietojen ja verojen edelleen jakamisesta kulutusvaltioihin. Koska tällainen myyjä olisi velvollinen suorittamaan veroa myös Suomeen, hänet merkittäisiin Suomen kulutusjäsenvaltioon ylläpitämään tunnistamisrekisteriin. Suomeen suoritettavan veron osalta tällaiseen myyjään sovellettaisiin samaa verotusmenettelyä kuin Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinteen verovelvolliseen. Tässäkään tapauksessa myyjää ei merkittäisi yleiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

3.2.5. Sähköiset ilmoitukset

Direktiivi

Uuden direktiivin 2 artiklalla on muutettu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 28 h artiklaan sisältyvää 22 artiklaa siten, että verovelvollisille mahdollistetaan verotukseen liittyvien ilmoitusten anto sähköisessä muodossa.

Uudet säännökset koskevat kaikkia verovelvollisia eivätkä pelkästään sähköistä kauppaa harjoittavia tai ulkomaisia yrityksiä. Niiden mukaan jäsenvaltioiden on, määräämiensä edellytysten mukaisesti, annettava verovelvolliselle mahdollisuus tehdä verovelvollisen harjoittaman toiminnan alkamisesta, muuttumisesta ja loppumisesta tehtävät ilmoitukset, veroilmoitukset, koko vuoden liiketoimia koskeva ilmoitus ja yhteisömyyntejä koskeva yhteenvetoilmoitus sähköisesti. Jäsenvaltiot voivat myös vaatia ilmoitukset tehtäväksi sähköisesti.

Arvonlisäverolaki

Uuden direktiivin mukaisesti kaikille verovelvollisille mahdollistettaisiin arvonlisäverotukseen liittyvien ilmoitusten anto sähköisessä muodossa. Tämä koskisi toiminnan alkamisesta, muuttumisesta ja loppumisesta tehtäviä ilmoituksia, veroilmoituksia, ennak-

kopalautushakemuksia ja yhteisömyyntejä koskevaa yhteenvetoilmoitusta. Tällä hetkellä mahdollisuus antaa ilmoitus sähköisesti koskee vain suomalaisia verovelvollisia sekä vain veroilmoituksia ja yhteisökaupan yhteenvedo ilmoituksia.

Direktiivi mahdollistaa myös sen, että jäsenvaltio vaatii edellä mainitut ilmoitukset tehtäväksi sähköisesti. Tällaista yleistä velvollisuutta ei kuitenkaan otettaisi arvonlisäverolakiin. Sähköisiä palveluja koskevaa erityisjärjestelmää soveltavien olisi kuitenkin direktiivin edellyttämällä tavalla annettava ilmoituksensa sähköisesti.

3.3. Ahvenanmaata koskevat säännöt

Uusi direktiivi edellyttää myös Ahvenanmaata koskevan erillislain muuttamista siten, että Ahvenanmaan asema yhteisön veroalueen ulkopuolisena alueena otetaan huomioon.

Ahvenanmaan ja yhteisön ulkopuolisten maiden sekä Ahvenanmaan ja muiden yhteisön jäsenvaltioiden kuin Suomen väliseen sähköisten tuotteiden myyntiin ehdotetaan sovellettavaksi samoja periaatteita kuin muun Suomen ja kolmansien maiden väliseen kauppaan. Ahvenanmaan ja muun Suomen välisiin palvelujen myyntiin sovellettaisiin samoja sääntöjä kuin Suomen sisäiseen myyntiin. Vastaavalla tavalla on menetely telepalvelujen osalta. Sähköisten palvelujen osalta edellä mainittuihin periaatteisiin jouduttaisiin kuitenkin tekemään eräitä niihin sovellettavasta erityismenettelystä johtuvia poikkeuksia.

Palvelujen myynti yhteisön ulkopuolelta Ahvenanmaalle

Yhteisön ulkopuolelta Ahvenanmaalle sijoittautuneelle kuluttajalle eli muulle kuin elinkeinonharjoittajalle myydyt radio- ja televisiolähetyspalvelut verotettaisiin Suomessa. Kuluttajan katsottaisiin sijoittautuneen Ahvenanmaalle, jos palvelu luovutetaan maakunnassa olevaan ostajan pysyvään toimipaikkaan tai kun ostajan kotipaikka on Ahvenanmaalla.

Verovelvollinen olisi myyjä, jonka tulisi suorittaa vero yleisten sääntöjen mukaan. Myyjä merkittäisiin arvonlisäverovelvollisten

rekisteriin, ja hänellä olisi normaali vähennysoikeus Suomessa tehdyistä hankinnoista. Kun palvelu myydään oikeushenkilölle, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, verovelvollinen olisi kuitenkin yleisten sääntöjen mukaan ostaja. Verokohtelu olisi siten sama kuin vastaavassa myynnissä Manner-Suomeen sijoittautuneelle ostajalle.

Myös yhteisön ulkopuolelta Ahvenanmaalle sijoittautuneelle kuluttajalle myydyt sähköiset palvelut verotettaisiin Suomessa. Direktiivissä tarkoitettu erityisjärjestelmä koskee vain myyntiä yhteisön alueelle sijoittautuneille kuluttajille, joten sitä ei sovelleta ostajan ollessa maakuntaan sijoittautunut. Tämä merkitsisi sitä, että yhteisön ulkopuolelle sijoittautunut myyjä joutuisi soveltamaan rinnakkain kahta erilaista menettelyä myydessään samoja palveluja maakuntaan ja muualle Suomeen sijoittautuneille kuluttajille. Koska tämä monimutkaistaisi verotusta, ehdotetaan, että yhteisön ulkopuolelta maakuntaan sijoittautuneille kuluttajille myytyihin sähköisiin palveluihin sovellettaisiin erityisjärjestelmää silloin, kun Suomi on myyjän tunnistamisjäsenvaltio. Koska direktiivi ei sääntele Ahvenanmaan maakunnassa sovellettavaa verotusmenettelyä, se ei estäne Suomea säätämästä tällaisesta menettelystä.

Yhteisön ulkopuolelle sijoittautunut erityisjärjestelmää soveltava verovelvollinen, joka olisi valinnut tunnistamisjäsenvaltioksi Suomen, ilmoittaisi siten myös maakuntaan sijoittautuneille kuluttajille tapahtuvat myynnit erityisjärjestelmään liittyvässä veroilmoituksessa ja suorittaisi niistä veron tämän järjestelmän puitteissa. Tämä koskisi myös myyntiä oikeushenkilöille, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia, koska tällaiseen myyntiin ei erityismenettelyssä sovellettaisi käännettyä verovelvollisuutta. Verotusmenettely olisi siten sama riippumatta siitä, onko kysymyksessä maakuntaan tai muualle Suomeen sijoittautunut ostaja.

Jos myyjä valitsee tunnistamisjäsenvaltioksi muun jäsenvaltion kuin Suomen, myyntiin maakuntaan sijoittautuneille kuluttajille sovellettaisiin Suomessa samankaltaista erityisjärjestelmää. Myyjän tulisi kuitenkin ilmoittaa ja maksaa verot tällaisista myynneistä erikseen suoraan Suomen verohallinnolle, koska muut jäsenvaltiot eivät olisi velvollisia

soveltamaan niihin erityismenettelyä. Tällainen verovelvollinen ilmoittaisi siten yhteisöön, mukaan lukien Manner-Suomeen, sijoittautuneille kuluttajille tapahtuvat myynnit ja suorittaisi niistä veron tunnistamisjäsenvaltioon ja maakuntaan sijoittautuneille kuluttajille tapahtuvat myynnit erityisjärjestelmän mukaisella veroilmoituksella Suomeen ja suorittaisi niistä myös veron Suomeen. Myyjään sovellettaisiin muutoin Suomessa erityisjärjestelmän mukaista verotusmenettelyä.

Yhteisön ulkopuolelle sijoittautunut sähköisten palvelujen myyjä, joka ei voisi tai haluaisi käyttää erityismenettelyä yhteisöön sijoittautuneille kuluttajille tapahtuvaan myyntiin, joutuisi suorittamaan veroa Ahvenanmaalle sijoittautuneille kuluttajille myymistään palveluista yleisten sääntöjen mukaan. Verotusmenettely olisi tällöin sama kuin radio- ja televisiolähetyspalveluissa.

Yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneen myyjän Ahvenanmaalle sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle myymät radio- ja televisiolähetyspalvelut sekä sähköiset palvelut verotettaisiin Suomessa. Verovelvollinen myynneistä olisi ostaja, joten myyjää ei merkittäisi Suomessa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Myyjällä olisi oikeus saada arvonlisäverolain 122 §:ssä tarkoitettu palautus Suomesta tekemistään hankinnoista. Verotusmenettely olisi siten sama kuin vastaavassa myynnissä Manner-Suomeen sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle.

Palvelujen myynti toisesta jäsenvaltiosta Ahvenanmaalle

Toisesta jäsenvaltiosta Ahvenanmaalle sijoittautuneelle kuluttajalle myydyt radio- ja televisiolähetyspalvelut sekä sähköiset palvelut verotettaisiin Suomessa. Tämä olisi tarpeen, jotta tällainen myynti ei jäisi kokonaan verottamatta. Tällaiset palvelut on kuudennen arvonlisäverodirektiivin mukaan vapautettu myyjän sijoittautumisvaltion verosta.

Verovelvollinen olisi myyjä, jonka tulisi suorittaa vero Suomeen yleisten sääntöjen mukaan. Myyjä merkittäisiin arvonlisäverovelvollisten rekisteriin ja hänellä olisi normaali vähennysoikeus Suomessa tehdyistä hankinnoista. Kun palvelu myydään oikeus-

henkilölle, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, verovelvollinen olisi kuitenkin yleisten sääntöjen mukaan ostaja. Direktiivissä tarkoitettu sähköisten palvelujen erityisjärjestelmä ei koskisi näitä palveluja, koska sitä sovelletaan vain yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneisiin myyjiin.

Toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut myyjä joutuisi soveltamaan kahta erilaista menettelyä myydessään sähköisiä tuotteita Suomessa asuville yksityishenkilöille. Se joutuisi suorittamaan veroa Suomeen palvelujen myynnistä Ahvenanmaalla asuville ja omaan sijoittautumisvaltioon palvelujen myynnistä muualla Suomessa asuville yksityishenkilöille.

Toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen myyjän Ahvenanmaalle sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle myymät radio- ja televisiolähetyspalvelut sekä sähköiset palvelut verotettaisiin Suomessa. Verovelvollinen myynneistä olisi ostaja, joten myyjää ei merkittäisi Suomessa arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Myyjällä olisi oikeus saada arvonlisäverolain 122 §:ssä tarkoitettu palautus Suomesta tekemistään hankinnoista. Verotusmenettely olisi siten sama kuin vastaavassa myynnissä Manner-Suomeen sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle.

Palvelujen myynti muualta Suomesta Ahvenanmaalle

Muualle Suomeen sijoittautuneen myyjän Ahvenanmaalle sijoittautuneelle kuluttajalle tai elinkeinonharjoittajalle myymät radio- ja televisiolähetyspalvelut sekä sähköiset palvelut verotettaisiin nykyiseen tapaan kotimaan myyntinä. Myyjän tulisi siten suorittaa veronäistä myynneistä yleisten sääntöjen mukaan.

Palvelujen myynti Ahvenanmaalta yhteisön ulkopuolelle

Radio- ja televisiolähetyspalvelujen sekä sähköisten palvelujen myynti maakunnasta yhteisön ulkopuolelle vapautettaisiin Suomen verosta. Tämä koskisi sekä myyntiä kuluttajille että elinkeinonharjoittajille.

Palvelujen myynti Ahvenanmaalta toiseen jäsenvaltioon

Ahvenanmaalle sijoittautuneen myyjän toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle kuluttajalle myymistä radio- ja televisiolähetyspalveluista ei enää suoritettaisi veroa Suomeen. Tämä olisi tarpeen kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi. Uuden direktiivin mukaan tällaiset palvelut verotetaan ostajan sijoittautumisvaltiossa. Myyjän tulisi siten suorittaa vero ostajan valtioon siellä sovellettavien sääntöjen mukaisesti.

Myöskään Ahvenanmaalta toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle kuluttajalle myydyistä sähköisistä palveluista ei enää suoritettaisi veroa Suomeen. Tällaiset palvelut verotetaan direktiivin mukaan ostajan sijoittautumisvaltiossa.

Koska Ahvenanmaa on yhteisön veroalueen ulkopuolinen alue, maakuntaan sijoittautunut sähköisten palvelujen myyjä voisi soveltaa direktiivin mukaista erityisjärjestelmää, jos hän täyttää menettelyn muut edellytykset.

Direktiivin mukaan sähköisten palvelujen erityismenettelyn käytön edellytyksenä on, että verovelvollinen ei harjoita yhteisön alueella sellaista toimintaa, josta hänet olisi 22 artiklan mukaan rekisteröitävä yhteisössä. Direktiivin mukaan verovelvollinen on merkittävä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, jos hän suorittaa yhteisön alueella myyntejä, joihin liittyy vähennysoikeus, tai yhteisöhan- kintoja. Tämä ei koske sellaisia yhteisön alueella tapahtuvia myyntejä, joista ostaja on verovelvollinen.

Ahvenanmaalle sijoittautuneet verovelvolliset merkitään samaan yleiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin kuin Manner-Suomeen sijoittautuneet verovelvolliset. Tämä johtuu siitä, että tarvetta erilliseen Ahvenanmaan rekisteriin ei ole ollut, koska sama verohallinto kantaa veron ja valvoo verotusta koko maassa. Eri rekisterit monimutkaistaisivat menettelyä ja lisäisivät verorajasta aiheutuvia hallinnollisia kustannuksia.

Koska Ahvenanmaalle sijoittautuneiden verovelvollisten rekisteröinti ei johdu direktiivin vaatimuksista vaan perustuu käytännön näkökohtiin, tämä ei estäisi tällaisia yrityksiä käyttämästä erityismenettelyä, jos ne eivät

harjoita Manner-Suomen alueella sellaista toimintaa, josta ne tulisi direktiivin mukaan rekisteröidä. Ahvenanmaalle sijoittautunut verovelvollinen voisi siten harjoittaa maakunnan alueella muuta verollista toimintaa sen estämättä erityismenettelyn soveltamista.

Jos Ahvenanmaalle sijoittautunut verovelvollinen valitsisi tunnistamisjäsenvaltioksi Suomen, hän ilmoittaisi muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneille kuluttajille tapahtuvat sähköisten palvelujen myynnit erityisjärjestelmään liittyvässä veroilmoituksessa ja suorittaisi niistä veron tämän järjestelmän puitteissa samalla tavalla kuin muut erityisjärjestelmää käyttävät verovelvolliset. Sama koski tällöin myös myyntejä Manner-Suomeen tai maakuntaan sijoittautuneille kuluttajille. Koska myyjä on sijoittautunut Suomeen, hänellä olisi kuitenkin normaali vähennysoikeus tai arvonlisäverolain 131 §:ssä tarkoitettu palautusoikeus Suomessa tehdyistä hankinnoista. Tällainen verovelvollinen joutuisi siten hankintoihin sisältyvän veron takaisin- saamiseksi soveltamaan myös yleistä verotusmenettelyä.

Jos maakuntaan sijoittautunut sähköisten palvelujen myyjä valitsisi tunnistamisjäsenvaltioksi muun jäsenvaltion kuin Suomen, hän ilmoittaisi yhteisöön eli Manner-Suomeen ja toisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneille kuluttajille tapahtuvat sähköisten palvelujen myynnit ja suorittaisi niistä veron tunnistamisvaltiioon. Tällainen myyjä soveltaisi maakuntaan sijoittautuneille kuluttajille tapahtuviin myynnteihin yleistä verotusmenettelyä ja suorittaisi niistä veron erikseen Suomeen. Maakuntaan sijoittautuneille kuluttajille tapahtuvista myynneistä suoritettava vero ilmoitettaisiin samalla veroilmoituksella kuin koko toimintaan liittyvät ostot.

Ahvenanmaalle sijoittautunut myyjä, joka käyttäisi erityisjärjestelmää sähköisten palvelujen myyntiin, voi harjoittaa maakunnassa myös muuta verollista toimintaa, esimerkiksi tavaroiden myyntiä. Näihin muihin myynnteihin sovellettaisiin yleistä verotusmenettelyä. Menettelyn suhteen merkitystä ei tällöin olisi sillä, onko tunnistamisvaltio Suomi tai muu jäsenvaltio.

Ahvenanmaalle sijoittautunut myyjä, joka päättäisi käyttää erityisjärjestelmää sähköisten palvelujen myyntiin, merkitäisiin tunnis-

tamisrekisteriin. Hänet merkittäisiin myös arvonlisäverovelvollisten rekisteriin toimitaan liittyvien vähennysten johdosta sekä mahdollisen muun verollisen toiminnan osalta.

Ahvenanmaalle sijoittautunut sähköisten palvelujen myyjä, joka ei voisi tai ei haluaisi käyttää erityismenettelyä, suorittaisi veroa myynnistä toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille kuluttajille ostajan sijoittautumisvaltiossa siellä sovellettavien sääntöjen mukaan. Verotusmenettely olisi tällöin sama kuin radio- ja televisiolähetyspalveluissa.

Radio- ja televisiolähetyspalvelujen sekä sähköisten palvelujen myynnistä maakunnasta toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle ei suoritettaisi miltään osin Suomen veroa. Direktiivin mukaan palvelut verotetaan asianomaisessa jäsenvaltiossa käännettyä verovelvollisuutta soveltaen, joten myyjän ei tarvitsisi rekisteröityä sinne.

Palvelujen myynti Ahvenanmaalta muualle Suomeen

Radio- ja televisiolähetyspalvelujen sekä sähköisten palvelujen myynti maakunnasta muualle Suomeen sekä kuluttajille että elinkeinonharjoittajille verotettaisiin nykyiseen tapaan Suomen sisäisenä myyntinä.

Jos maakuntaan sijoittautunut myyjä kuitenkin käyttäisi sähköisten palvelujen erityismenettelyä yhteisön alueella tapahtuvaan myyntiin, hän ilmoittaisi erityismenettelyn puitteissa myös Manner-Suomeen tapahtuvat kuluttajamyynnit ja maksaisi niistä veron kuten edellä on kuvattu.

Palvelun myynti Ahvenanmaalla

Radio- ja televisiolähetyspalvelujen sekä sähköisten palvelujen myynti maakunnassa maakuntaan sijoittautuneille kuluttajille ja elinkeinonharjoittajille verotettaisiin nykyiseen tapaan Suomen sisäisenä myyntinä.

Jos maakuntaan sijoittautunut myyjä kuitenkin käyttäisi sähköisten palvelujen erityismenettelyä yhteisön alueella tapahtuvaan myyntiin ja tunnistamisjäsenvaltiona olisi Suomi, hän ilmoittaisi erityismenettelyn puit-

teissa myös maakunnassa tapahtuvat kuluttajamyynnit ja maksaisi niistä veron kuten edellä on kuvattu.

4. Neuvoston asetus

Uuden ilmoitus- ja maksumenettelyn edellyttämää jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä koskevat säännökset sisältyvät uuteen neuvoston asetukseen 792/2002, jolla muutetaan väliaikaisesti jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä koskevaa neuvoston asetusta 218/92.

Asetuksen 218/1992 muutetun 1 artiklan toisen kohdan mukaan asetuksen soveltamisala kattaa jäsenvaltioiden väliseen yhteisökauppaan liittyvien liiketoimien lisäksi nyt myös sähköisiä palveluja koskevan erityisjärjestelmän mukaisen tietojenvaihdon ja siihen liittyvän varojen siirtämisen jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä.

Asetuksen muutetun 6 artiklan 4 kohdan mukaan kunkin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on huolehdittava, että henkilöt, jotka suorittavat sähköisiä palveluja, ovat oikeutetut saamaan vahvistuksen tietyn henkilön arvonlisäverotunnisteen voimassaolosta. Aikaisemmin tämä velvoite on koskenut vain jäsenvaltioiden väliseen yhteisökauppaan liittyviin liiketoimiin osallistuvia henkilöitä. Lisäksi säännös sisältää uuden velvoitteen, jonka mukaan 10 artiklassa tarkoitettua komitologiamenettelyä noudattaen jäsenvaltioiden on annettava tämä vahvistus sähköisesti.

Asetukseen lisätty uusi III A osasto sisältää erityisjärjestelmään liittyvät tietojenvaihtoa ja maksuja koskevat säännökset.

Uuden 9 b artiklan mukaan sijoittautumattoman verovelvollisen toiminnan aloittamisesta tunnistamisjäsenvaltiolle toimittama ilmoitus on annettava sähköisesti. Tekniset yksityiskohdat, yhteinen sähköinen viesti mukaan lukien, määritellään asetuksen 10 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Tunnistamisjäsenvaltion on toimitettava nämä tiedot samoin kuin tunnistamisnumero sähköisesti muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille kymmenen päivän kuluessa sen kuukauden päättymisestä, jolloin tieto saatiin. Tunnistamisjäsenvaltion on ilmoitettava viipymättä sähköisesti muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ve-

rovelvollisen poistamisesta tunnistamisrekisteristä.

Uuden 9 c artiklan mukaan arvonlisäveroilmoitus on toimitettava sähköisesti. Tekniset yksityiskohdat määritellään asetuksen 10 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Tunnistamisjäsenvaltion on toimitettava nämä tiedot sähköisesti kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle kymmenen päivän kuluessa sen kuukauden päättymisestä, jolloin veroilmoitus vastaanotettiin. Jäsenvaltioiden, jotka ovat edellyttäneet veroilmoituksen tekemistä muuna kansallisena valuuttana kuin euroina, on muunnettava summat euromääräisiksi käyttäen verokauden viimeisenä päivänä voimassa ollutta valuuttakurssia. Muuntamisessa on käytettävä Euroopan keskuspankin julkaisemia valuuttakursseja. Tunnistamisjäsenvaltion on toimitettava sähköisesti kulutusjäsenvaltiolle tiedot, joita tarvitaan kunkin maksun yhdistämiseksi asianomaiseen veroilmoitukseen.

Uuden 9 d artiklan mukaan jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle säädetty velvollisuus ylläpitää ja säilyttää sähköistä tietokantaa vastaanottamiensa tietojen käsittelyä varten koskee myös tunnistamisjäsenvaltion erityisjärjestelmän mukaan keräämiä rekisteröinti- ja veroilmoituksen tietoja.

Asetuksen 9 e artiklan mukaan tunnistamisjäsenvaltion on varmistettava, että verovelvollisen maksama määrä siirretään sen kulutusjäsenvaltion nimeämälle euromääräiselle tilille, jolle maksu kuuluu. Jäsenvaltioiden, jotka ovat edellyttäneet maksujen suorittamista muuna kansallisena valuuttana kuin euroina, on muunnettava summat euromääräisiksi käyttäen valuuttakurssia, joka on voimassa verokauden viimeisenä päivänä. Siirto on tehtävä viimeistään kymmenentenä päivänä sen kuukauden päättymisestä, jolloin maksu vastaanotettiin. Jos verovelvollinen ei maksa kannettavaa veroa kokonaisuudessaan, tunnistamisjäsenvaltion on varmistettava, että maksu siirretään kulutusjäsenvaltioille suhteutettuna kussakin jäsenvaltiossa kannettavan veron määrään. Tunnistamisjäsenvaltion on ilmoitettava tästä sähköisesti kulutusjäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille.

Asetuksen 9 f artiklan mukaan jäsenvaltioiden on ilmoitettava sähköisesti muiden jä-

senvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille asiaankuuluvat pankkitilien numerot maksujen vastaanottamista varten. Jäsenvaltioiden on myös ilmoitettava viipymättä sähköisesti muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja komissiolle muutokset yleiseen verokantaan.

Asetuksen muutetun 13 artiklan 1 kohdan mukaan komission ja jäsenvaltioiden on varmistettava, että sellaiset nykyiset ja uudet viestintä- ja tiedonvaihtojärjestelmät, jotka ovat tarpeen 9 b ja 9 c artiklassa esitetyn tietojenvaihdon kannalta, toimivat heinäkuun 1 päivään 2003 mennessä. Komissio vastaa jäsenvaltioiden välisen yhteisen tietoliikenneverkko/järjestelmien yhteinen rajapinta (CCN/CSI) -järjestelmän kehittämisestä. Jäsenvaltiot vastaavat omien järjestelmiensä kehittämisestä siten, että tiedonvaihto on mahdollista CCN/CSI-sanomavälityspalvelua käyttäen.

5. Esityksen vaikutukset

5.1. Taloudelliset vaikutukset

Yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneiden yritysten markkinaosuus Suomessa kuluttajille myydyistä sähköisistä tuotteista on nykyisin varsin pieni. Nykysääntelyn aiheuttamat kilpailun vääristymät ja verotulojen menetykset eivät siten tällä hetkellä ole merkittäviä. Tilanne voi kuitenkin muuttua tulevaisuudessa ja ongelmat voivat sähköisen kaupankäynnin kasvun myötä korostua. Pitkällä aikavälillä yhteisön ulkopuolelta ostettujen palvelujen verottomuus vaikuttaisi vääristävästi kuluttajien hankintoihin, heikentäisi suomalaisten yritysten kilpailuasemaa ja aiheuttaisi verotulojen menetyksiä.

Uuden direktiivin mukaiset säännöt pienentäisivät merkittävästi yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneiden ja yhteisöön sijoittautuneiden yritysten välisiä kilpailun vääristymiä ja vähentäisivät nykysääntelystä aiheutuvia verotuoton menetyksiä. Sähköisten palvelujen erityisjärjestelmä kannustaisi osaltaan rehellisiä yrityksiä täyttämään verovelvoitteensa.

Yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneiden yritysten Suomeen sijoittautuneille kuluttajille myymien sähköisten tuotteiden verottaminen lisäisi verotuloja vähäisissä määrin. Vuoden

2003 toisen vuosipuoliskon aikana verotulon lisäyksen arvioidaan olevan noin yhden miljoonan euron suuruusluokkaa.

5.2. Hallinnolliset vaikutukset

Yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneiden myyjien velvollisuus rekisteröityä tai tunnistautua yhteisössä ja siihen liittyvä veron tilitysvollisuus aiheuttaisi yrityksille uusia hallinnollisia kustannuksia. Uusi sähköisten palvelujen yksinkertaistettu verontilitysjärjestelmä vähentäisi kuitenkin näitä kustannuksia. Kaikkien verovelvollisten käytettävissä olevat uudet sähköiset ilmoitusmenettelyt vähentäisivät niitä käyttävien verovelvollisten hallinnollisia kustannuksia jossain määrin.

Yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneiden myyjien verotus, sähköisen kaupan erityismenettelyn käyttöönotto sekä sähköisten ilmoittamismenettelyjen käytön laajentaminen lisäävät verohallinnon tehtäviä ja kustannuksia. Sähköisen kaupan erityisjärjestelmä edellyttäisi uuden järjestelmän rakentamista verovelvollisten antamien tietojen ja maksujen käsittelyä sekä jäsenvaltioiden välistä tietojen ja maksujen välittämistä varten. Lisäksi verohallinnon olisi luotava kattava sähköinen ilmoittamisjärjestelmä kaikkia verovelvollisia varten.

Direktiivin täytäntöönpanon arvioidaan aiheuttavan verohallinnolle noin 440 000 euron investointikustannuksen. Tästä noin 380 000

euron kustannus aiheutuisi sähköisten palvelujen erityisjärjestelmän luomisesta ja noin 60 000 euron kustannus kaikkiin verovelvollisiin sovellettavan sähköisen ilmoittamisjärjestelmän laajentamisesta. Järjestelmien vuotuisen käytön arvioidaan aiheuttavan noin 17 000 euron lisäkustannuksen. Lisäksi järjestelmien vuotuinen käyttö aiheuttaisi yhden henkilötyövuoden lisäyksen.

6. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Asian valmistelussa on kuultu keskeisiä elinkeinoelämän etujärjestöjä sekä Ahvenanmaan maakuntahallitusta.

7. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

7.1. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2003 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

7.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Esitys perustuu neuvoston direktiiviin, joka velvoittaa Suomea muuttamaan kansallista lainsäädäntöään vuoden 2003 heinäkuun alusta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Arvonlisäverolaki

68 a §. Voimassa olevaan pykälään sisältyy telepalvelun myyntimaata koskeva erityissäännös. Pykälään sisällytettäisiin uudet sähköisiä tuotteita koskevat myyntimaasäännökset, jotka vastaisivat telepalveluihin sovellettavia säännöksiä.

Sähköisten tuotteiden myyntimaa määräytyisi lain 64 §:n ja muutetun 68 a §:n perusteella seuraavasti.

Lain 64 §:ään sisältyy palvelujen myyntimaata koskevan yleissäännös. Sen mukaan palvelujen myyntimaa on myyjän sijoittautumisvaltio eli maa, jossa myyjällä on kiinteä toimipaikka, josta palvelu luovutetaan, tai tällaisen puuttuessa kotipaikka. Säännöksen perusteella sähköisten tuotteiden myynti Suomesta toisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneille kuluttajille verotettaisiin nykyiseen tapaan Suomessa, ja niiden myynnistä toisesta jäsenvaltiosta Suomeen sijoittautuneille kuluttajille ei kannettaisi Suomen veroa.

Muutetun 68 a §:n 1 momentin mukaan sähköisiin tuotteisiin sovellettaisiin immateriaalipalvelujen myyntimaa koskevaa 68 §:ää. Lain 68 §:n mukaan palvelun myyntimaa on ostajan sijoittautumisvaltio eli maa, jossa ostajalla on kiinteä toimipaikka, johon palvelu luovutetaan, tai tällaisen puuttuessa kotipaikka. Säännöksen perusteella sähköisten tuotteiden myynti yhteisön ulkopuolelta tai toisesta jäsenvaltiosta Suomeen sijoittautuneelle elinkeinonharjoittajalle verotettaisiin Suomessa. Myynti Suomesta yhteisön ulkopuolelle sijoittautuneille elinkeinonharjoittajille tai kuluttajille taikka toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneille elinkeinonharjoittajille vapautettaisiin Suomen verosta.

Lain 68 a §:n 2 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa sähköinen tuote myydään yhteisön ulkopuolelta Suomeen sijoittautuneelle kuluttajalle. Tällainen myynti verotettaisiin Suomessa, jos ostajalla on täällä pysyvä toimipaikka, johon palvelu luovutetaan tai, jollei palvelua luovuteta mihinkään pysyvään toimipaikkaan, jos ostajan kotipaikka on täällä. Pysyvällä toimipaikalla tarkoitettaisiin

muuna kuin elinkeinonharjoittajana toimivan oikeushenkilön osalta vastaavanlaista toiminnan harjoittamispaikkaa kuin elinkeinonharjoittajan liiketoiminnan kiinteä toimipaikka. Luonnollisen henkilön kotipaikka olisi Suomessa silloin, kun hän asuu täällä eikä oleskele ulkomailla jatkuvasti.

Uuteen 3 momenttiin sisältyisi direktiivin sähköisten palvelujen määrittelyä vastaava määritelmä ja uuteen 4 momenttiin direktiivin mukainen määrittelyä selventävä lausuma. Nykyinen 3 momentti siirtyisi pykälän uudeksi 5 momentiksi.

Pykälän edellä olevaa väliotsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä mainitaan pykälään lisätyt palvelut.

12 a luku. Sähköisiä palveluja koskeva erityisjärjestelmä

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 a luku, joka sisältää 133 d—133 x §:t. Pykälissä säädettäisiin sähköisiin palveluihin sovellettavasta erityisjärjestelmästä. Osa uusista säännöksistä perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 c artiklaan. Osalla säännöksistä selkeytettäisiin erityisjärjestelmän ja yleisten menettelysäännösten suhdetta.

133 d §. Pykälässä määriteltäisiin, kenellä on oikeus käyttää erityisjärjestelmää ja mihin myynteihin sitä sovelletaan. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 c artiklan A kohdan a alakohtaan ja B kohdan 1 alakohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan erityisjärjestelmää saisi käyttää sellainen yhteisöön sijoittautumaton verovelvollinen, joka myy sähköisiä palveluja yhteisöön sijoittautuneille kuluttajille eli muille kuin elinkeinonharjoittajille. Ostajan sijoittautumisen määrittelyssä käytettäisiin samaa tekniikkaa kuin 68 a §:n 2 momentin myyntimaasäännöksessä. Palvelu katsottaisiin luovutetuksi yhteisöön sijoittautuneelle ostajalle, jos se luovutetaan ostajan yhteisön alueella olevaan pysyvään toimipaikkaan, tai, jollei tällaista toimipaikkaa ole, jos ostajan kotipaikka olisi yhteisössä.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin yhteisöön sijoittautumattoman verovelvollisen käsite. Sillä tarkoitettaisiin elinkeinonharjoit-

tajaa, jolla ei ole yhteisön alueella kotipaikkaa eikä kiinteää toimipaikkaa, ja jota ei kuudennen arvonlisäverodirektiivin nojalla vaadita rekisteröitymään verovelvolliseksi yhteisössä muutoin kuin tämän erityisjärjestelmän soveltamisen vuoksi. Määritelmän mukaisesti erityisjärjestelmää ei voisi käyttää myyjä, jolla on joko kotipaikka tai kiinteä toimipaikka Suomessa tai jossakin muussa jäsenvaltiossa. Sama koskisi myyjää, joka ei ole sijoittautunut yhteisöön, mutta joka on direktiivin mukaisesti merkittävä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin Suomessa tai muussa jäsenvaltiossa.

Pykälän 3 momentin mukaan erityisjärjestelmää sovellettaisiin kaikkiin järjestelmää käyttävän verovelvollisen suorittamiin edellä mainittujen palvelujen myynteihin yhteisössä. Verovelvollinen ei siten voisi soveltaa yleisten sääntöjen mukaista menettelyä myynteihin johonkin jäsenvaltioon ja erityisjärjestelmää myynteihin toisiin jäsenvaltioihin.

Pykälän 4 momentin mukaan erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen myynteihin kuluttajan asemassa oleville oikeushenkilöille, jotka eivät ole elinkeinonharjoittajia, ei sovellettaisi käännettä verovelvollisuutta. Säännös olisi tarpeen, jotta menettely olisi tässä suhteessa mahdollisimman yhdenmukainen koko yhteisön alueella. Säännöksen soveltamisen suhteen merkitystä ei olisi sillä, mikä valtio toimii tunnistamisjäsenvaltiona.

133 e §. Pykälään sisältyisivät tunnistamis- ja kulutusjäsenvaltion määritelmät. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 c artiklan A kohdan c ja d alakohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan tunnistamisjäsenvaltiolla tarkoitettaisiin jäsenvaltiota, johon yhteisöön sijoittautumaton verovelvollinen ottaa yhteyttä ja ilmoittaa erityisjärjestelmän mukaisen toiminnan alkamisesta. Myyjä voisi itse valita, mitä valtiota haluaa käyttää tunnistamisjäsenvaltiona. Jos verovelvollinen ottaa yhteyttä Suomeen, Suomi toimisi tunnistamisjäsenvaltiona. Merkitystä ei olisi sillä, myykö verovelvollinen sähköisiä palveluja Suomeen, vaan riittävää olisi, että hän myy niitä johonkin jäsenvaltioon sijoittautuneille kuluttajille.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin kulutusjäsenvaltion käsite direktiivin mukaisesti.

133 f §. Pykälässä säädettäisiin verovelvollisen ilmoitusvelvollisuudesta. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 c artiklan B kohdan 2 alakohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinnee verovelvollisen olisi ilmoitettava verovirastolle sähköisesti toiminnan aloittamisesta. Pykälän 2 momentin mukaan verovelvollisen olisi ilmoitettava sähköisesti kaikista toimitettuja tietoja koskevista muutoksista sekä toiminnan päättymisestä ja muuttumisesta. Pykälän 3 momentin mukaan Verohallitus määräisi aloittamisilmoituksessa annettavat tunnistetiedot sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten antotavan. Pykälän 4 momentin mukaan tunnistamisjäsenvaltioksi muun jäsenvaltion kuin Suomen valinnee verovelvollisen olisi noudatettava vastaavia tunnistamisjäsenvaltiossa sovellettavia määräyksiä.

133 g §. Pykälässä säädettäisiin verovelvollisen rekisteröinnistä. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 c artiklan B kohdan 3 alakohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinnut verovelvollinen merkittäisiin erityiseen tunnistamisrekisteriin ja hänelle annettaisiin tunnistamisnumero. Tunnistamisnumero ilmoitettaisiin verovelvolliselle sähköisesti.

Pykälän 2 momentissa luelteltaisiin ne tilanteet, jolloin verovelvollinen poistetaan tunnistamisrekisteristä ja oikeus soveltaa erityisjärjestelmää päättyy.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sellaisen erityisjärjestelmää soveltavan verovelvollisen rekisteröinnistä, joka on valinnut tunnistamisjäsenvaltioksi muun jäsenvaltion kuin Suomen. Valvonnan mahdollistamiseksi tällainen verovelvollinen merkittäisiin myös Suomen tunnistamisrekisteriin. Direktiivin mukaan kulutusjäsenvaltiot voivat pitää yllä omia tunnistamisjärjestelmiään.

Pykälän 4 momentin mukaan verovirasto ilmoittaisi Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinneelle verovelvolliselle tunnistamisrekisteriin liittyvistä rekisteröintiä koskevista toimenpiteistään sähköisesti. Verovirasto antaisi asianosaisen pyynnöstä valituskelpoisen päätöksen rekisteröintiäsiassa 175 §:n 2 momentin perusteella.

133 h §. Pykälässä säädettäisiin erityisjär-

jestelmää käyttävän verovelvollisen veroilmoituksesta ja verokaudesta. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 c artiklan B kohdan 5 ja 6 alakohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan erityisjärjestelmää käyttävän, Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinnee verovelvollisen olisi annettava sähköisesti veroilmoitus kultakin verokaudelta toimivaltaiselle verovirastolle.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin veroilmoituksen tietosisältö direktiivin mukaisesti. Ilmoituksella annettaisiin tiedot koko yhteisön alueella tapahtuvista verollisista sähköisten palvelujen myynneistä. Myynnit ja niistä suoritettavat verot eriteltäisiin kulusjäsenvaltiokohtaisesti. Lisäksi ilmoitettaisiin edellä mainittujen verojen yhteismäärä.

Pykälän 3 momentin mukaan erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen verokausi olisi neljänneskalenterivuosi. Veroilmoitus olisi annettava verokautta seuraavan kuukauden 20 päivään mennessä.

Pykälän 4 momentin mukaan veroilmoitus olisi tehtävä euroina. Jos verovelvollinen on valinnut tunnistamisjäsenvaltioksi muun jäsenvaltion kuin Suomen, sellainen jäsenvaltio, joka ei ole ottanut käyttöön euroa, voi vaatia ilmoituksen tehtäväksi sen kansallisesa valuutassa. Muuna valuuttana kuin euroina tapahtuvien myyntien osalta veroilmoituksessa käytettäisiin Euroopan keskuspankin julkaisemaa verokauden viimeisen päivän valuuttakurssia.

Pykälän 5 momentin mukaan Verohallitus määrittäisi sähköisen ilmoituksen antotavan.

Pykälän 6 momentin mukaan muun jäsenvaltion kuin Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinnee verovelvollisen olisi Suomeen suoritettavan veron osalta noudatettava vastaavia tunnistamisjäsenvaltiossa sovellettavia määräyksiä. Näiden määräysten mahdollisen rikkomisen seuraamukset määräytyisivät Suomeen suoritettavan veron osalta arvonlisäverolain säännösten perusteella.

133 i §. Pykälä koskisi veron maksuajan kohtaa ja -tapaa. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 c artiklan B kohdan 7 alakohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinnee verovelvollisen veroilmoituksella suoritettavaksi ilmoittamien verojen yhteismäärä olisi maksettava

verokautta seuraavan kuukauden 20 päivään mennessä. Tämä vastaisi veroilmoituksen antamiselle säädettyä määräaika. Vero olisi maksettava Suomeen Verohallituksen määräämälle euromääräiselle pankkitilille.

Pykälän 2 momentin mukaan muun jäsenvaltion kuin Suomen tunnistamisvaltioksi valinnee verovelvollisen olisi Suomeen suoritettavan veron osalta noudatettava vastaavia tunnistamisjäsenvaltiossa sovellettavia määräyksiä. Näiden määräysten mahdollisen rikkomisen seuraamukset määräytyisivät Suomeen suoritettavan veron osalta arvonlisäverolain säännösten perusteella.

133 j §. Pykälässä säädettäisiin erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen vähennys- ja palautusoikeudesta. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 c artiklan B kohdan 8 alakohtaan.

Pykälän 1 momentin mukaan erityisjärjestelmää käyttävä yhteisöön sijoittautumaton verovelvollinen ei saisi tehdä lain 10 luvussa tarkoitettua vähennystä. Hänellä ei myöskään olisi oikeutta saada 131 §:ssä tarkoitettua palautusta Suomessa tehdyistä hankinnoista. Sen asemesta hän saisi näistä hankinnoista 122 §:ssä tarkoitettua palautuksen. Säännöksen soveltamisen suhteen merkitystä ei olisi sillä, mikä valtio toimii tunnistamisjäsenvaltiona.

Pykälän 2 momentin mukaan palautusoikeus vastaisi laajuudeltaan yleisten sääntöjen mukaan verovelvollisen yrityksen vähennys-oikeutta.

133 k §. Pykälä koskisi erityisjärjestelmää soveltavan verovelvollisen kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuutta. Säännös perustuisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin 26 c artiklan B kohdan 9 alakohtaan.

133 l §. Pykälässä säädettäisiin erityisjärjestelmää koskevien menettelysäännösten suhde lain muihin menettelyä koskeviin säännöksiin.

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltiona on Suomi, sovellettaisiin pääsääntöisesti lain 13—22 luvun menettelysäännöksiä. Tämä koskisi lähtökohtaisesti sekä Suomeen että muihin jäsenvaltioihin tilitettävää veroa. Lain menettelysäännöksiä sovellettaisiin myös verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltiona on toinen jäsenvaltio, Suomeen suori-

tettavan veron osalta. Näistä pääsäännöistä tehtävät poikkeukset ja yleisiä menettelysääntöjä täydentävät säännökset sisältyisivät 133 m—133 x §:ään.

Lain aineellisia säännöksiä sovellettaisiin erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen vain Suomeen suoritettavan veron osalta eli siltä osin kuin Suomi on kulutusjäsenvaltio. Merkitystä ei tällöin olisi sillä, onko tunnistamisjäsenvaltio Suomi vai muu jäsenvaltio.

133 m §. Pykälän mukaan ajallista kohdistamista koskevia 13 luvun säännöksiä ei sovellettaisi erityisjärjestelmää käyttävään Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinneeseen verovelvolliseen siltä osin kuin kysymys on toiseen jäsenvaltioon tilittävästä verosta. Jos tunnistamisjäsenvaltiona on toinen jäsenvaltio, samaa sääntöä sovellettaisiin 133 l §:n perusteella.

133 n §. Veron maksamiselle 147 §:n 1 momentissa säädettyä määräaika ei sovellettaisi erityismenettelyä käyttävään verovelvolliseen. Merkitystä ei olisi sillä, onko tunnistamisjäsenvaltio Suomi vai muu jäsenvaltio.

133 o §. Verohallitus määräisi toimivaltaisen veroviraston käsittelemään erityisjärjestelmää käyttävää verovelvollista koskevia asioita. Toimivaltaiselle verovirastolle annettaisiin aloittamis- ja veroilmoitukset silloin, kun tunnistamisjäsenvaltio on Suomi. Se hoitaisi myös verotukseen ja valvontaan liittyvät asiat Suomeen suoritettavan veron osalta silloin, kun verovelvollinen on valinnut tunnistamisjäsenvaltioksi toisen jäsenvaltion. Verohallitus vastaisi neuvoston asetuksen 218/1992 mukaisena toimivaltaisena viranomaisena jäsenvaltioiden välisistä tietojenvaihdosta ja maksujen välityksestä.

133 p §. Pykälässä selkeytettäisiin ilmoitusvelvollisuutta koskevien säännösten suhde lain yleisiin menettelysäännöksiin. Pykälän mukaan 161 ja 162 §:n ja 164 §:n 1 momentin ilmoittamisvelvollisuutta koskevia säännöksiä ei sovellettaisi erityismenettelyä käyttävään verovelvolliseen. Merkitystä ei olisi sillä, onko tunnistamisjäsenvaltio Suomi vai muu jäsenvaltio.

133 q §. Pykälässä selkeytettäisiin erityisjärjestelmään liittyvän rekisteröinnin suhdetta lain yleisiin menettelysäännöksiin.

Pykälän 1 momentin mukaan erityismenettelyä käyttävää verovelvollista ei rekisteröitäisi 172 §:ssä tarkoitettuun yleiseen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Tämä koskisi sekä niitä verovelvollisia, jotka ovat valinneet tunnistamisjäsenvaltiokseen Suomen, että niitä, jotka ovat valinneet tunnistamisvaltioksi toisen jäsenvaltion ja myyvät sähköisiä palveluja Suomeen sijoittautuneille kuluttajille. Säännös on tarpeen, koska erityismenettelyn soveltamisen edellytyksenä on, että yhteisöön sijoittautumatonta verovelvollista ei ole merkittävä yhteisössä arvonlisäverovelvolliseksi. Se, että verovelvollista ei merkittäisi verovelvollisten rekisteriin, ei vaikuttaisi hänen veronsuorittamisvelvollisuuteensa.

Pykälän 2 momentin mukaan erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen ei sovellettaisi, mitä 175 §:n 1 momentissa säädetään veroviraston velvollisuudesta ilmoittaa asianosaiselle rekisteröintiä koskevista toimenpiteistä. Erityisjärjestelmään liittyvä vastaava ilmoitusvelvollisuutta koskeva säännös sisältyisi lakiehdotuksen 133 g §:n 4 momenttiin.

133 r §. Laissa on tarpeen selkeyttää myös erityisjärjestelmän puitteissa suoritettavan veron suhdetta lain 19 luvun yleisiin veron määräämistä koskeviin säännöksiin.

Pykälän 1 momentin mukaan lain 19 luvun veron määräämistä koskevia säännöksiä ei sovellettaisi toiseen jäsenvaltioon suoritettavaan veroon. Veron maksamisen laiminlyönnistä aiheutuvat maksunpano-, veronkorotus- ja viivästysseuraamukset kohdistuisivat siten lähtökohtaisesti vain Suomeen suoritettavaan veroon. Tämä koskisi säännöksen mukaan niitä verovelvollisia, jotka ovat valinneet tunnistamisjäsenvaltiokseen Suomen. Samaa sääntöä sovellettaisiin 133 l §:n perusteella niihin verovelvollisiin, jotka ovat valinneet tunnistamisjäsenvaltioksi toisen jäsenvaltion ja myyvät sähköisiä palveluja Suomeen sijoittautuneille kuluttajille. Toiseen jäsenvaltioon suoritettavan veron osalta veron määrääminen samoin kuin liikaa maksetun veron palauttaminen kuuluisi asianomaiselle kulutusjäsenvaltiolle.

Pykälän 2 momentin mukaan 182 §:n veronkorotussäännöksiä voitaisiin kuitenkin soveltaa tunnistamisjäsenvaltiossa myös silloin, kun kysymys on toiseen jäsenvaltioon tilittävästä verosta. Veroa voitaisiin siten korot-

taa, jos verovelvollinen antaa vääriä tietoja aloittamisilmoituksessa tai laiminlyö muutostietojen ilmoittamisen. Veronkorotus voitaisiin määrätä muihin jäsenvaltioihin tilitettävien verojen osalta myös silloin, kun verovelvollinen ei ilmoita tai maksa veroa määräajassa. Varsinaisten verotusta koskevien virheellisten tietojen sekä veron määräajassa maksamatta jättämisen sanktiointi kuuluisi kulutusjäsenvaltiolle. Myös tunnistamisjäsenvaltiolla olisi kuitenkin oltava mahdollisuus sanktioida verontilitysmenettelyyn liittyvät rutiinimaiset ilmoitus- tai maksulaiminlyönnit, koska ne aiheuttavat haittaa verojen tilittämiseksi kulutusjäsenvaltioille. Mahdollinen sanktioiden päällekkäisyys tulisi ottaa huomioon veronkorotusta määritettäessä.

133 s §. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin määräajasta erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen Suomeen maksettavan veron määräämiselle ja jälkiverotukselle. Säännös olisi tarpeen, koska 178 ja 179 § eivät ota huomioon näitä tilanteita. Vero olisi määrättävä vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvalta verokaudelta veroilmoitus on annettu, jos ilmoitus on annettu oikea-aikaisesti. Edellä mainitun määräajan jälkeen voitaisiin 179 §:ssä säädetyin edellytyksin toimittaa jälkiverotus kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvalta verokaudelta vero olisi tullut maksaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin erityisjärjestelmän puitteissa Suomeen maksettavalle verolle suoritettavasta veronlisäyksestä. Säännös olisi tarpeen, koska 183 § ei ota huomioon näitä tilanteita. Myöhässä maksetulle ja maksamatta jääneelle verolle olisi maksettava tai määrättävä veronlisäystä 183 §:n mukaisesti.

133 t §. Pykälän mukaan 20 luvussa tarkoitettua ohjausta ja ennakkoratkaisua ei anneta niiden liiketoimien osalta, joissa on kysymys Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinneen verovelvollisen toiseen jäsenvaltioon suoritettavasta verosta. Samaa sääntöä sovellettaisiin 133 l §:n perusteella niihin verovelvollisiin, jotka ovat valinneet tunnistamisvaltioksi toisen jäsenvaltion.

133 u §. Pykälässä selkeytettäisiin 21 luvun oikaisua ja muutoksenhakua koskevien sään-

nösten soveltamista erityisjärjestelmän puitteissa tapahtuneeseen verotukseen.

Pykälän 1 momentin mukaan erityisjärjestelmää käyttävä verovelvollinen, joka on ilmoittanut verokaudelta Suomeen tilitettävän veron liian suurena, saisi oikaista virheen vähentämällä liikaa ilmoitetun veron kalenterivuoden seuraavilta verokausilta Suomeen tilitettävästä verosta. Pykälän 2 momentin mukaan verovelvolliselle, joka ei ole tehnyt oikaisua, maksettaisiin liikaa maksettu vero kalenterivuoden päätyttyä. Määräaika vero palauttamiselle olisi kolme vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jolta veroa on maksettu liikaa. Säännökset koskisivat myös tilanteita, joissa tunnistamisjäsenvaltio on muu jäsenvaltio kuin Suomi. Säännökset eivät koskisi toiseen jäsenvaltioon tilitettävää veroa, jonka oikaiseminen tapahtuisi kulutusvaltion toimesta. Säännökset ovat tarpeen, koska 191 § ei kata näitä tilanteita.

Pykälän 3 momentin mukaan erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen osalta tilikautena pidettäisiin 187 §:n mukaista takaisin maksettavalle verolle korkoa laskettaessa, 192 ja 193 §:n oikaisu- ja valitusaikaa laskettaessa sekä 204 §:n mukaista oikaisua sovellettaessa sitä kalenterivuotta, johon kuuluvasta verokaudesta on kysymys.

133 v §. Pykälän mukaan laskunantovelvollisuutta koskevaa 209 a §:n säännöstä ei sovellettaisi erityisjärjestelmää käyttävään Suomen tunnistamisjäsenvaltioksi valinneeseen verovelvolliseen siltä osin, kuin kysymys on toiseen jäsenvaltioon tilitettävästä verosta. Samaa sääntöä sovellettaisiin 133 l §:n perusteella niihin verovelvollisiin, jotka ovat valinneet tunnistamisvaltioksi toisen jäsenvaltion.

133 x §. Pykälässä selkeytettäisiin lain rangaistussäännösten soveltamista erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen. Pykälän mukaan verovelvolliseen syyllistyisi 218 §:ssä säädettyyn arvonlisäverorikkomukseen, jos hän jättäisi asianmukaisesti täyttämättä viranomaisen kehotuksesta huolimatta erityisjärjestelmään liittyvän ilmoituksen antovelvollisuuden tai kirjanpitoovelvollisuuden.

163 §. Pykälään lisättäisiin säännös siitä, että verovelvollisen rekisteröintiin liittyvät ilmoitukset, veroilmoitus, ennakkopalau-

tushakemus ja yhteisökauppaan liittyvä yhteenvetoilmoitus voitaisiin antaa myös sähköisesti. Verohallitus määräisi tarkemmin tietojen teknisen antotavan. Säännös vastaisi kuudennen arvonlisäverodirektiivin muutettua 22 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, 4 kohdan a alakohtaa ja 6 kohdan b alakohdan toista alakohtaa.

165 §. Pykälään lisättäisiin uusi 3 momentti, jossa todettaisiin selkeyden vuoksi, ettei 1 momentin vaatimusta asiakirjojen allekirjoittamisesta sovelleta veroviranomaisille sähköisesti annettaviin ilmoituksiin. Verohallitus määrittäisi tarkemmin sähköisten ilmoitusten teknisen antotavan ja tavan, jolla sähköisen ilmoituksen antajan tulisi tunnistautua.

1.2. Laki Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisäveron ja valmisteverolainsäädäntöön

7 a §. Voimassa olevaan pykälään sisältyvät Ahvenanmaahan liittyvät tele- ja immateriaalipalvelujen myyntimaata koskevat erityissäännökset. Esityksessä ehdotetaan, että pykälän 2 momentin johdantokappaleen pykäläviittausta muutettaisiin, jolloin pykälä koskisi myös sähköisiä tuotteita.

Myös Ahvenanmaahan liittyvien liiketoi-
mien osalta sähköisten tuotteiden myyntimääräytyisi pääasiassa arvonlisäverolain 68 a §:n perusteella. Mainittua säännöstä sovellettaisiin kolmansien maiden ja Ahvenanmaan väliseen myyntiin vastaavalla tavalla kuin kolmansien maiden ja Manner-Suomen väliseen kauppaan. Sähköisten tuotteiden myynti yhteisön ulkopuolelta Ahvenanmaalle sijoittautuneille elinkeinonharjoittajille tai kuluttajille verotettaisiin Suomessa ja palvelujen myynnistä yhteisön ulkopuolelle ei kannettaisi Suomen veroa. Säännöstä sovellettaisiin myös Ahvenanmaan ja muiden yhteisön jäsenvaltioiden kuin Suomen väliseen myyntiin vastaavalla tavalla kuin Manner-Suomen ja toisten jäsenvaltioiden väliseen kauppaan silloin, kun ostajana on elinkeinonharjoittaja. Myynti toiseen jäsenvaltioon verotettaisiin ostajan valtiossa ja myynti toisesta jäsenvaltiosta Ahvenanmaalle verotettaisiin Suomessa siten, että ostaja on verovelvollinen.

Ahvenanmaata koskevan erillislain 7 a §:ään sisältyisivät Ahvenanmaan ja muiden jäsenvaltioiden kuin Suomen välistä sähköisten tuotteiden myyntiä koskevat myyntimäänsäännökset tapauksissa, joissa ostajana on muu kuin elinkeinonharjoittaja. Pykälän 1 momentti koskisi tilannetta, jossa toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut yritys myy sähköisen tuotteen Ahvenanmaalle sijoittautuneelle ostajalle. Tällainen myynti verotettaisiin Suomessa. Pykälän 2 momentti koskisi tilannetta, jossa myyjä on sijoittautunut Ahvenanmaalle ja ostaja muuhun jäsenvaltioon kuin Suomeen. Tällaisesta myynnistä ei kannettaisi veroa Suomessa.

25 b §. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin sähköisiä palveluja koskevan erityisjärjestelmän soveltamisesta tilanteessa, jossa palvelu myydään kolmannesta maasta Ahvenanmaan maakuntaan sijoittautuneelle kuluttajalle. Säännöksen edelle lisättäisiin uusi väliotsake.

Arvonlisäverolain 133 d §:n 1 momentin mukaan sähköisten palvelujen erityisjärjestelmää sovellettaisiin vain yhteisöön sijoittautuneille kuluttajille tapahtuviin myyn-
teihin. Erillislakiin otettaisiin säännös, jonka mukaan erityismenettelyä voitaisiin soveltaa myös Ahvenanmaalle sijoittautuneille kuluttajille tapahtuviin myyn-
teihin.

Pykälän 1 momentin mukaan erityisjärjestelmää sovellettaisiin myös silloin, kun verovelvollinen myy sähköisiä palveluja Ahvenanmaalle sijoittautuneille kuluttajille. Edellytyksenä olisi, että myyjä hakeutuu menettelyn piiriin yhteisön alueella tapahtuvasta myynnistä. Tällöin sen olisi automaattisesti sovellettava erityisjärjestelmää myös Ahvenanmaalla tapahtuvaan myyntiin. Jos verovelvollisen tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, hän ilmoittaisi ja suorittaisi siten veron erityisjärjestelmän puitteissa myös maakuntaan sijoittautuneille kuluttajille myymistään sähköisistä palveluista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin poikkeuksista erityisjärjestelmän soveltamiseen tilanteissa, joissa myyjän tunnistamisjäsenvaltio on muu jäsenvaltio kuin Suomi. Myyjän tulisi tällöin antaa veroilmoitus ja maksaa vero Ahvenanmaalle sijoittautuneille kuluttajille tapahtuvista myynneistä erikseen suoraan Suomen verohallinnolle. Tällaiseen

myyjään sovellettaisiin muilta osin Suomessa erityisjärjestelmän mukaista verotusmenettelyä.

Erityisjärjestelmää käyttävä verovelvollinen ei tulisi arvonlisäverolain 133 q §:n mukaan merkittäväksi arvonlisäverovelvollisten rekisteriin Ahvenanmaalle myytävien sähköisten palvelujen johdosta.

Pykälän 3 momentissa täsmennettäisiin arvonlisäverolain 133 e §:n 2 momentin kuluksen jäsenvaltion käsitettä tilanteissa, joissa palvelu myydään Ahvenanmaalle sijoittautuneelle ostajalle. Kulutusvaltion katsottaisiin näissä tilanteissa olevan Suomi.

25 c §. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin sähköisiä palveluja koskevan erityisjärjestelmän soveltamisesta Ahvenanmaan maakuntaan sijoittautuneeseen myyjään.

Koska Ahvenanmaa on yhteisön veroalueen ulkopuolinen alue, maakuntaan sijoittautunut sähköisten palvelujen myyjä voisi arvonlisäverolain 133 d §:n nojalla käyttää erityisjärjestelmää myydessään mainittuja palveluja yhteisön alueelle sijoittautuneille kuluttajille, jos hän muutoin täyttäisi menettelyn edellytykset.

Arvonlisäverolain 133 d §:n 2 momentin mukaan erityismenettelyn käytön edellytyksenä on, että verovelvollinen ei muutoin harjoita yhteisön alueella sellaista toimintaa, josta hänen olisi direktiivin 22 artiklan mukaan rekisteröidyttävä verovelvolliseksi yhteisössä. Koska se, että Ahvenanmaan maakuntaan sijoittautuneet verovelvolliset merkitään arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin ei johdu direktiivin vaatimuksista, rekisteröinti ei estäisi niitä käyttämästä erityismenettelyä, jos ne eivät harjoita Manner-Suomen alueella sellaista toimintaa, josta ne tulisi direktiivin mukaan rekisteröidä. Selkeyden vuoksi tästä otettaisiin erillislakiin nimenomaiset säännökset.

Pykälän 1 momentin mukaan Ahvenanmaalle sijoittautunut myyjä voisi käyttää erityisjärjestelmää sen estämättä, että hänet on merkitty arvonlisäverovelvollisten rekisteriin Suomessa. Lisäedellytyksenä olisi, että verovelvollinen ei suorita muun Suomen alueella liiketoimia, joista kolmanteen maahan sijoittautunut elinkeinonharjoittaja tulisi merkitä

arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Lisäedellytys määriteltäisiin kolmanteen maahan sijoittautuneen elinkeinonharjoittajan käsitteen avulla, koska Ahvenanmaan ja muun Suomen välisiin palvelujen myynteihin sovellettaisiin verorajasta huolimatta pääsääntöisesti samoja sääntöjä kuin kotimaan sisäiseen verotukseen.

Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin tarkemmin, milloin liiketoimi katsotaan suoritetun Manner-Suomen alueella. Tällaisina liiketoimina pidettäisiin toimia, jotka kolmanteen maahan sijoittautuneen elinkeinonharjoittajan suorittamina olisivat arvonlisäverolain myyntimaasäännösten mukaisia sääntöjä soveltaen tapahtuneet Manner-Suomessa.

Pykälän 3 momentin mukaan Ahvenanmaalle sijoittautuneeseen erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen ei sovellettaisi arvonlisäverolain 133 q §:ää. Hänet merkitäisiin siten sekä tunnistamisrekisteriin että arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

25 d §. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin erityisjärjestelmää käyttävän Ahvenanmaan maakuntaan sijoittautuneen myyjän Ahvenanmaan sisäiseen myyntiin sovellettavasta verotusmenettelystä silloin, kun tunnistamisjäsenvaltiona on muu jäsenvaltio kuin Suomi.

Uutta 25 b §:n 1 momenttia sovellettaisiin myös Ahvenanmaalle sijoittautuneeseen verovelvolliseen, joka käyttää sähköisten palvelujen erityisjärjestelmää ja jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi. Tällaisen verovelvollisen tulisi siten soveltaa erityisjärjestelmää paitsi sähköisten palvelujen myyntiin Manner-Suomeen ja muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneille kuluttajille myös maakunnan sisäisiin kuluttajamynteihin. Verovelvollinen ilmoittaisi ja maksaisi veron myös viimeksi mainituista myynneistä erityisjärjestelmän puitteissa.

Uuden 25 d §:n mukaan Ahvenanmaan sisäiseen kuluttajamyntiin ei sitä vastoin sovellettaisi erityisjärjestelmää, jos maakuntaan sijoittautunut verovelvollinen valitsisi tunnistamisjäsenvaltioksi muun jäsenvaltion kuin Suomen. Tällainen verovelvollinen soveltaisi erityisjärjestelmää vain sähköisten palvelujen myyntiin Manner-Suomeen ja muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneille kuluttajille. Sen sijaan maakuntaan sijoittautuneille kuluttajille

tapahtuvasta myynnistä suoritettava vero ilmoitettaisiin ja maksettaisiin yleisessä verotusmenettelyssä.

25 e §. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin erityisjärjestelmää käyttävän Ahvenanmaan maakuntaan sijoittautuneen myyjän vähennys- ja palautusoikeudesta. Koska Ahvenanmaalle sijoittautunut erityisjärjestelmää käyttävä myyjä on sijoittautunut Suomeen, hänellä olisi, toisin kuin muilla erityisjärjestelmää soveltavilla verovelvollisilla, normaali vähennysoikeus Suomessa tehdyistä hankinnoista.

Pykälää sovellettaisiin erityisjärjestelmää käyttävään Ahvenanmaalle sijoittautuneeseen verovelvolliseen riippumatta siitä, onko tunnistamisjäsenvaltio Suomi vai muu jäsenvaltio.

25 f §. Lakiin lisättäisiin uusi pykälä, jossa säädettäisiin erityisjärjestelmää käyttävään Ahvenanmaalle sijoittautuneeseen myyjään sovellettavasta verotusmenettelystä ostovähennysten sekä muun kuin erityisjärjestelmän piiriin kuuluvan myynnin osalta. Pykälän mukaan tällainen verovelvollinen soveltaisi hankintoihin sisältyvän veron takaisinsaamisessa sekä muusta myynnistä suoritettavan veron tilittämiseksi yleistä ilmoitus- ja verotusmenettelyä verokausineen ja määräaikoi-

neen. Erityisjärjestelmän piiriin kuuluvista myynneistä annettaisiin erityisjärjestelmän mukaiset ilmoitukset neljännesvuosittain ja ostoista ja muusta verollisesta myynnistä yleisen menettelyn mukaiset ilmoitukset kalenterikuukausittain. Yleisessä menettelyssä annettavassa ilmoituksessa ei otettaisi huomioon erityisjärjestelmän piiriin kuuluvia myyntejä. Tämä merkitsisi käytännössä sitä, että myyjä, joka harjoittaa pelkästään sähköisten palvelujen myyntiä erityisjärjestelmää käyttäen, saisi palautusta hankinnoistaan arvonlisäverolain 149 §:n 2 momentissa tarkoitettua ennakkopalautusmenettelyn mukaisesti.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan direktiivin edellyttämällä tavalla 1 päivänä heinäkuuta 2003.

Uutta lainsäädäntöä sovellettaisiin, kun myyty palvelu on suoritettu tai otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**arvonlisäverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 68 a § ja sen edellä oleva väliotsikko, sellaisena kuin ne ovat laissa 585/1997, sekä

lisätään lain I osaan uusi 12 a luku, lakiin siitä lailla 915/2001 kumotun 163 §:n tilalle uusi 163 § ja 165 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1486/1994, uusi 3 momentti seuraavasti:

Radio- ja televisiolähetyspalvelut, sähköiset palvelut sekä telepalvelut

68 a §

Mitä 68 §:ssä säädetään, sovelletaan myös radio- ja televisiolähetyspalveluun, sähköiseen palveluun sekä telepalveluun.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu palvelu on kuitenkin myyty Suomessa myös silloin, kun:

1) kiinteä toimipaikka, josta palvelu luovutetaan, tai jollei palvelua luovuteta kiinteästä toimipaikasta, myyjän kotipaikka on Yhteisön ulkopuolella;

2) ostajana on muu kuin elinkeinonharjoittaja; ja

3) palvelu luovutetaan ostajan Suomessa olevaan pysyvään toimipaikkaan tai, jollei palvelua luovuteta pysyvään toimipaikkaan, kun ostajan kotipaikka on Suomessa.

Sähköisillä palveluilla tarkoitetaan seuraavia sähköisesti suoritettavia palveluja:

1) verkkosivujen luovuttaminen ja isännöinti (hosting) sekä ohjelmien ja laitteistojen etäylläpito;

2) ohjelmistojen luovuttaminen ja niiden päivitys;

3) kuvien, kirjoitusten ja tietojen luovuttaminen sekä tietokantojen antaminen käyttöön;

4) musiikin, elokuvien ja pelien, myös uhka- tai rahapelien, sekä poliittisten, kulttuuri-, taide-, urheilu-, tiede- tai viihdelähetysten ja -tapahtumien toimittaminen;

5) etäopetuspalvelujen suorittaminen;

6) edellä 1—5 kohdassa mainittujen palvelujen kaltaiset palvelut.

Palvelua ei pidetä sähköisenä palveluna pelkästään sillä perusteella, että palvelun myyjä ja ostaja ovat yhteydessä toisiinsa sähköpostin avulla.

Telepalvelulla tarkoitetaan palvelua, jonka tarkoituksena on signaalien, kirjoitettujen tai kuvallisten viestien, ääniviestien tai tietojen välittäminen, lähettäminen ja vastaanottaminen johtimitse, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella menetelmällä sekä tällaisen välitys-, lähetys- tai vastaanottokapasiteetin käyttöoikeuden myöntämistä tai siirtoa.

12 a luku.

Sähköisiä palveluja koskeva erityisjärjestelmä

133 d §

Yhteisöön sijoittautumattomalla verovelvollisella on oikeus käyttää tässä luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää, jos verovelvollinen myy sähköisen palvelun muulle kuin elinkeinonharjoittajalle ja luovuttaa palvelun ostajan Yhteisön alueella olevaan pysyvään toimipaikkaan tai, jollei palvelua luovuteta pysyvään toimipaikkaan, ostajan kotipaikka on Yhteisössä.

Yhteisöön sijoittautumattomalla verovelvollisella tarkoitetaan elinkeinonharjoittajaa, jolla ei ole Yhteisön alueella kotipaikkaa eikä kiinteää toimipaikkaa ja jota ei jäsenvaltioi-

den liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmu-
kaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojär-
jestelmä: yhdenmukainen määräytymisperus-
te 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuu-
dennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY
(*kuudes arvonlisäverodirektiivi*) 22 artiklan,
sellaisena kuin se on 28 h artiklassa, nojalla
muuten kuin tämän erityisjärjestelmän joh-
dosta vaadita rekisteröitymään verovelvolli-
seksi Yhteisössä.

Erityisjärjestelmää sovelletaan kaikkiin jär-
jestelmää käyttävän verovelvollisen suorit-
tamiin 1 momentissa tarkoitettuihin myynteih-
hin.

Erityisjärjestelmää soveltavan verovelvolli-
sen suorittamiin 1 momentissa tarkoitettuihin
myynteihin oikeushenkilölle, joka ei ole
elinkeinonharjoittaja, ei sovelleta 9 §:n 1 mo-
menttia.

133 e §

Tunnistamisjäsenvaltiolla tarkoitetaan jä-
senvaltiota, johon Yhteisöön sijoittautumaton
verovelvollinen ottaa yhteyttä ilmoittaakseen
133 d §:ssä tarkoitettun toiminnan alkamisesta
tämän luvun säännösten mukaisesti.

Kulutusjäsenvaltiolla tarkoitetaan jäsenval-
tiota, jossa sähköinen palvelu kuudennen ar-
vonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan f
alakohdan mukaan suoritetaan.

133 f §

Yhteisöön sijoittautumattoman verovelvol-
lisen, joka valitsee tunnistamisjäsenvaltioksi
Suomen, on tehtävä sähköisesti ilmoitus
133 d §:ssä tarkoitettun toiminnan aloittami-
sista 133 o §:ssä mainitulle verovirastolle.

Aloittamisilmoituksella annettujen tietojen
muutoksista samoin kuin toiminnan päättymi-
sistä tai muuttumisesta siten, ettei verol-
velvollinen enää ole oikeutettu käyttämään
erityisjärjestelmää, on ilmoitettava sähköises-
ti verovirastolle.

Verohallitus määrää tarkemmin toiminnan
aloittamista koskevassa ilmoituksessa annet-
tavista tiedoista sekä 1 ja 2 momentissa tar-
koitettujen tietojen antotavasta.

Yhteisöön sijoittautumattoman verovelvol-
lisen, joka valitsee tunnistamisjäsenvaltioksi
muun jäsenvaltion kuin Suomen ja jonka on
suoritettava veroa Suomeen, on noudatettava

tunnistamisjäsenvaltiossa sovellettavia vas-
taavia määräyksiä.

133 g §

Edellä 133 f §:n 1 momentissa tarkoitettu
verovelvollinen merkitään tunnistamisrekis-
teriin ja hänelle annetaan yksilökohtainen
tunnistamisnumero. Verovirasto ilmoittaa
asianomaiselle tunnistamisnumeron sähköi-
sesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu verovel-
vollinen poistetaan tunnistamisrekisteristä,
jos:

1) hän ilmoittaa, ettei enää suorita sähköi-
siä palveluja;

2) voidaan muuten olettaa hänen verollisen
toimintansa päättyneen;

3) hän ei enää täytä erityisjärjestelmän so-
veltamisen edellytyksiä; tai

4) hän jatkuvasti jättää noudattamatta eri-
tyisjärjestelmää koskevia sääntöjä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun rekiste-
riin merkitään myös sellainen Yhteisöön si-
joittautumaton verovelvollinen, joka on va-
linnut tunnistamisjäsenvaltioksi muun jäsen-
valtion kuin Suomen ja joka on tämän joh-
dosta rekisteröity asianomaisen jäsenvaltion
tunnistamisrekisteriin.

Verovirasto ilmoittaa 1 momentissa tarkoi-
tetulle verovelvolliselle sähköisesti tässä py-
kälässä tarkoitettusta rekisteröinnistä ja rekis-
teristä poistamisesta sekä siitä, ettei asian-
omaista ole ilmoituksesta poiketen merkitty
rekisteriin tai poistettu rekisteristä.

133 h §

Yhteisöön sijoittautumattoman verovelvol-
lisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi,
on annettava sähköisesti veroilmoitus kulta-
kin verokaudelta riippumatta siitä, onko säh-
köisiä palveluja myyty verokauden aikana.
Ilmoitus annetaan 133 o §:ssä mainitulle ve-
rovirastolle.

Veroilmoituksessa on ilmoitettava:

1) verovelvollisen tunnistamisnumero;

2) eriteltynä jokaista kulutusjäsenvaltiota
varten, jossa veroa on suoritettava, verokau-
den sähköisten palvelujen kokonaisarvo il-
man veron osuutta, vastaava veron kokonais-
määrä ja sovellettava verokanta;

3) edellä 2 kohdassa tarkoitettujen suoritet-
tavien verojen yhteismäärä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun verovelvollisen verokausi on neljänneskalenterivuosi. Veroilmoitus on annettava viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 20 päivänä.

Veroilmoitus on tehtävä euroina. Jos myynti on tapahtunut muina valuuttoina, veroilmoituksessa on käytettävä verokauden viimeisen päivän vaihtokurssia. Muuntamisessa on käytettävä Euroopan keskuspankin kyseiselle päivälle julkaisemia vaihtokursseja tai, jos kurseja ei ole julkaistu kyseisenä päivänä, seuraavan julkaisupäivän vaihtokursseja.

Verohallitus määrää tarkemmin 1 momentissa tarkoitetun sähköisen ilmoituksen antotavasta.

Erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on muu jäsenvaltio kuin Suomi, on Suomeen suoritettavan veron osalta noudatettava tunnistamisjäsenvaltiossa sovellettavia vastaavia määräyksiä.

133 i §

Edellä 133 h §:n 1 momentissa tarkoitetun verovelvollisen on maksettava verokaudelta tilitettävänä verona 133 h §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu suoritettavien verojen yhteismäärä viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 20 päivänä. Vero maksetaan Verohallituksen määräämälle euromääräiselle pankkitilille.

Erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on muu jäsenvaltio kuin Suomi, on Suomeen suoritettavan veron osalta noudatettava vastaavia tunnistamisjäsenvaltiossa sovellettavia määräyksiä.

133 j §

Erityisjärjestelmää soveltava verovelvollinen ei saa tehdä 10 luvussa tarkoitettua vähennystä. Sen sijasta hänellä on, sen estämättä, mitä 122 §:n 1 momentissa säädetään, oikeus saada 122 §:ssä tarkoitettu palautus.

Oikeus palautukseen koskee vain veroa, joka olisi voitu 10 luvun säännösten nojalla vähentää, jos verovelvollinen olisi ollut toiminnastaan verovelvollinen lain yleisten sääntöjen mukaan.

133 k §

Erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen on pidettävä erityisjärjestelmän piiriin kuuluvista liiketoimista riittävän yksityiskoh- taista kirjanpitoa, jotta kulutusjäsenvaltio voi määrittää 133 h §:ssä tarkoitetun veroilmoi- tuksen oikeellisuuden.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot on pyydettyessä saatettava Verohallituksen, ve- roviraston tai veroasiamiehen käytettäväksi sähköisesti, jos Suomi on tunnistamisjäsen- valtio tai kulutusjäsenvaltio. Verohallitus määrää tarkemmin sähköisten tietojen anto- tavasta.

Tiedot on säilytettävä kymmenen vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka ai- kana liiketoimi suoritettiin.

133 l §

Ellei tässä luvussa toisin säädetä, erityisjär- jestelmää käyttävään verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, sovelletaan soveltuvin osin mitä 13—22 luvussa sääde- tään verovelvollisesta. Sama koskee verovel- vollista, jonka tunnistamisjäsenvaltio on toi- nen jäsenvaltio, siltä osin kuin kysymys on Suomeen suoritettavasta verosta.

133 m §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvol- liseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suo- mi, ei sovelleta, mitä 13 luvussa säädetään ajallisesta kohdistamisesta siltä osin kuin ky- symys on toiseen jäsenvaltioon tilitettävästä verosta.

133 n §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvol- liseen ei sovelleta, mitä 147 §:n 1 momentis- sa säädetään veron maksamisesta.

133 o §

Erityisjärjestelmää käyttävää verovelvollis- ta koskevat asiat käsittelee Verohallituksen määräämä verovirasto.

133 p §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvol- liseen ei sovelleta, mitä 161 ja 162 §:ssä ja 164 §:n 1 momentissa säädetään ilmoittamis- velvollisuudesta ja verokaudesta.

133 q §

Erityisjärjestelmää käyttävää verovelvollista ei merkitä 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen ei sovelleta, mitä 175 §:n 1 momentissa säädetään rekisteröintiä koskevien toimenpiteiden ilmoittamisesta asianosaiselle.

133 r §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, ei sovelleta, mitä 19 luvussa säädetään veron määräämisestä siltä osin kuin kysymys on toiseen jäsenvaltioon suoritettavasta verosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun verovelvolliseen voidaan kuitenkin soveltaa, mitä 182 §:ssä säädetään veronkorotuksesta.

133 s §

Erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen veroilmoituksen perusteella Suomeen maksettava vero on määrättävä vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvalta verokaudelta veroilmoitus on annettu, jos ilmoitus on annettu 133 h §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. Edellä mainitun määräajan jälkeen voidaan 179 §:ssä säädettyin edellytyksin toimittaa jälkiverotus kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvalta verokaudelta vero olisi tullut maksaa.

Jos erityisjärjestelmää käyttävä verovelvollinen maksaa verokaudelta Suomeen tilitettävää veroa ilman maksuunpanoa 133 h §:n 3 momentissa säädetyn määräajan jälkeen tai jos veroa ei ole maksettu mainitussa määräajassa, verolle on maksettava tai määrättävä veronlisäystä 183 §:n mukaisesti.

133 t §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, ei sovelleta, mitä 20 luvussa säädetään ohjauksesta ja ennakkoratkaisusta siltä osin kuin kysymys on toiseen jäsenvaltioon suoritettavasta verosta.

133 u §

Jos erityisjärjestelmää käyttävä verovelvollinen on ilmoittanut verokaudelta Suomeen

tilitettävän veron liian suurena, hän saa korjata virheen vähentämällä liikaa ilmoitetun veron kalenterivuoden seuraavilta verokausilta Suomeen tilitettävästä verosta.

Verovelvolliselle, joka ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua korjausta, maksetaan kalenterivuoden päätyttyä liikaa maksettu Suomeen tilitettävä vero hakemuksen tai muun saadun selvityksen perusteella. Vero voidaan palauttaa kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolta verovelvollinen on ilmoittanut liikaa veroa, tai verovelvollisen sanotun ajan kuluessa tekemän vaatimuksen perusteella myöhemmin.

Erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen osalta tilikautena pidetään 187, 192, 193 ja 204 §:ää sovellettaessa sitä kalenterivuotta, johon kuuluvasta verokaudesta on kysymys.

133 v §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, ei sovelleta, mitä 209 a §:ssä säädetään laskunantovelvollisuudesta siltä osin kuin kysymys on toiseen jäsenvaltioon tilitettävästä verosta.

133 x §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen sovelletaan, mitä 218 §:ssä säädetään arvonlisäverorikkomuksesta, jos hän jättää asianmukaisesti täyttämättä viranomaisen kehotuksesta huolimatta 133 f, 133 h tai 133 k §:ssä säädetyn velvollisuuden.

163 §

Edellä 149 §:n 4 momentissa tarkoitettu ennakkopalautushakemus, 161 §:ssä tarkoitettu perustamis-, muutos- ja lopettamisilmoitus, 162 §:ssä tarkoitettu veroilmoitus ja 162 b §:ssä tarkoitettu yhteenvetoilmoitus voidaan antaa myös sähköisesti.

Verohallitus määrää tarkemmin sähköisten tietojen antotavasta.

165 §

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta veroviranomaisille sähköisesti annettaviin ilmoituksiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2003.

Tätä lakia sovelletaan, kun palvelu on suo-

ritettu tai otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

2.

Laki

Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1266/1996) 7 a §:n 2 momentin johdantokappale, sellaisena kuin se on laissa 586/1997, sekä

lisätään lakiin uusi 25 b—25 f § sekä 25 b §:n edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

7 a §

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain 68 a §:ssä säädetään, mainitussa pykälässä tarkoitettu palvelu on myyty ulkomailla silloin, kun:

ilmoitus ja maksettava mainitun lain 133 i §:ssä tarkoitettu vero Suomeen.

Sovellettaessa arvonlisäverolain 133 e §:n 2 momenttia edellä 1 momentissa tarkoituihin tilanteisiin kulutusvaltion katsotaan olevan Suomi.

Sähköisiä palveluja koskeva erityisjärjestelmä

25 b §

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain 133 d §:n 1 momentissa säädetään, mainitun lain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää sovelletaan myös silloin, kun erityisjärjestelmää käyttävä verovelvollinen myy sähköisiä palveluja muulle kuin elinkeinonharjoittajalle ja luovuttaa palvelun ostajan Ahvenanmaan maakunnan alueella olevaan pysyvään toimipaikkaan tai, jollei palvelua luovuteta pysyvään toimipaikkaan, ostajan kotipaikka on maakunnassa.

Poiketen 1 momentista ja sen estämättä, mitä arvonlisäverolain 133 h §:n 5 momentissa ja 133 i §:n 2 momentissa säädetään, erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on muu jäsenvaltio kuin Suomi, on edellä 1 momentissa tarkoitettun myynnin osalta erikseen annettava arvonlisäverolain 133 h §:ssä tarkoitettu

25 c §

Arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettun erityisjärjestelmän soveltamisen esteenä ei ole se, että verovelvollinen on merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, jos verovelvollisen kotipaikka tai kiinteä toimipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa eikä hän suorita muun Suomen alueella liiketoimia, joista Yhteisön ulkopuoliseen maahan sijoittautunut elinkeinonharjoittaja tulisi merkitä mainittuun rekisteriin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina muun Suomen alueella suoritettavina liiketoimina pidetään toimia, jotka Yhteisön ulkopuoliseen maahan sijoittautuneen elinkeinonharjoittajan suorittamina olisivat arvonlisäverolain myyntimaasäännösten mukaisia sääntöjä soveltaen tapahtuneet muualla Suomessa kuin Ahvenanmaan maakunnassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun verovelvolliseen ei sovelleta arvonlisäverolain 133 q §:ää.

25 d §

Sen estämättä, mitä 25 b §:ssä säädetään, arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää ei sovelleta edellä 25 b §:n 1 momentissa tarkoitettulle maakuntaan sijoitautuneelle ostajalle myytyihin sähköisiin palveluihin, jos myyjän kotipaikka tai kiinteä toimipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa ja tunnistamisjäsenvaltio on muu jäsenvaltio kuin Suomi.

25 e §

Sen estämättä, mitä 25 b §:n 1 momentissa ja arvonlisäverolain 133 j §:ssä säädetään, erityisjärjestelmää käytävällä verovelvollisella, jonka kotipaikka tai kiinteä toimipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa, on oikeus

arvonlisäverolain 10 luvussa tarkoitettuun vähennykseen.

25 f §

Sen estämättä, mitä 25 b §:ssä ja arvonlisäverolain 12 a luvussa säädetään, edellä 25 e §:ssä tarkoitettuun verovelvolliseen sovelletaan vähennyksen tai palautuksen sekä muun kuin erityisjärjestelmän piiriin kuuluvan myynnin osalta arvonlisäverolain yleisiä säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2003.

Lakia sovelletaan palveluun, joka on suoritettu tai otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2002

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

1.

Laki**arvonlisäverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 68 a § ja sen edellä oleva väliotsikko, sellaisena kuin ne ovat laissa 585/1997, sekä
lisätään lain I osaan uusi 12 a luku, lakiin siitä lailla 915/2001 kumotun 163 §:n tilalle uusi 163 § ja 165 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1486/1994, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Telepalvelut

Radio- ja televisiolähetyspalvelut, sähköiset palvelut sekä telepalvelut

68 a §

Mitä 68 §:ssä säädetään, sovelletaan myös telepalveluun.

Telepalvelu on kuitenkin myyty Suomessa myös silloin, kun:

- 1) kiinteä toimipaikka, josta palvelu luovutetaan, tai jollei palvelua luovuteta kiinteästä toimipaikasta, myyjän kotipaikka on Yhteisön ulkopuolella;
- 2) ostajana on muu kuin elinkeinonharjoittaja; ja
- 3) palvelu luovutetaan ostajan Suomessa olevaan pysyvään toimipaikkaan tai, jollei palvelua luovuteta pysyvään toimipaikkaan, kun ostajan kotipaikka on täällä.

68 a §

Mitä 68 §:ssä säädetään, sovelletaan myös *radio- ja televisiolähetyspalveluun, sähköiseen palveluun* sekä telepalveluun.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu palvelu on kuitenkin myyty Suomessa myös silloin, kun:

- 1) kiinteä toimipaikka, josta palvelu luovutetaan, tai jollei palvelua luovuteta kiinteästä toimipaikasta, myyjän kotipaikka on Yhteisön ulkopuolella;
- 2) ostajana on muu kuin elinkeinonharjoittaja; ja
- 3) palvelu luovutetaan ostajan Suomessa olevaan pysyvään toimipaikkaan tai, jollei palvelua luovuteta pysyvään toimipaikkaan, kun ostajan kotipaikka on Suomessa.
Sähköisillä palveluilla tarkoitetaan seuraavia sähköisesti suoritettavia palveluja:
 - 1) verkkosivujen luovuttaminen ja isännöinti (*hosting*) sekä ohjelmien ja laitteistojen etäylläpito;
 - 2) ohjelmistojen luovuttaminen ja niiden päivitys;
 - 3) kuvien, kirjoitusten ja tietojen luovuttaminen sekä tietokantojen antaminen käyttöön;
 - 4) musiikin, elokuvien ja pelien, myös uhka- tai rahapelien, sekä poliittisten, kulttuur-, taide-, urheilu-, tiede- tai viihdelähetysten ja -tapahtumien toimittaminen;

Telepalvelulla tarkoitetaan palvelua, jonka tarkoituksena on signaalien, kirjoitettujen tai kuvallisten viestien, ääniviestien tai tietojen välittäminen, lähettäminen ja vastaanottaminen johtimitse, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella menetelmällä sekä tällaisen välitys-, lähetys- tai vastaanotokapasiteetin käyttöoikeuden myöntämistä tai siirtoa.

5) etäopetuspalvelujen suorittaminen;
6) edellä 1—5 kohdassa mainittujen palvelujen kaltaiset palvelut.

Palvelua ei pidetä sähköisenä palveluna pelkästään sillä perusteella, että palvelun myyjä ja ostaja ovat yhteydessä toisiinsa sähköpostin avulla.

Telepalvelulla tarkoitetaan palvelua, jonka tarkoituksena on signaalien, kirjoitettujen tai kuvallisten viestien, ääniviestien tai tietojen välittäminen, lähettäminen ja vastaanottaminen johtimitse, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella menetelmällä sekä tällaisen välitys-, lähetys- tai vastaanotokapasiteetin käyttöoikeuden myöntämistä tai siirtoa.

12 a luku.

Sähköisiä palveluja koskeva erityisjärjestelmä

133 d §

Yhteisöön sijoittautumattomalla verovelvollisella on oikeus käyttää tässä luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää, jos verovelvollinen myy sähköisen palvelun muulle kuin elinkeinonharjoittajalle ja luovuttaa palvelun ostajan Yhteisön alueella olevaan pysyvään toimipaikkaan tai, jollei palvelua luovuteta pysyvään toimipaikkaan, ostajan kotipaikka on Yhteisössä.

Yhteisöön sijoittautumattomalla verovelvollisella tarkoitetaan elinkeinonharjoittajaa, jolla ei ole Yhteisön alueella kotipaikkaa eikä kiinteää toimipaikkaa ja jota ei jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (kuudes arvonlisäverodirektiivi) 22 artiklan, sellaisena kuin se on 28 h artiklassa, nojalla muuten kuin tämän erityisjärjestelmän johdosta vaadita rekisteröitymään verovelvolliseksi Yhteisössä.

Erityisjärjestelmää sovelletaan kaikkiin järjestelmää käyttävän verovelvollisen suorittamiin I momentissa tarkoitettuihin myyn-teihin.

Erityisjärjestelmää soveltavan verovelvol-

lisen suorittamiin 1 momentissa tarkoitettuihin myynteihin oikeushenkilölle, joka ei ole elinkeinonharjoittaja, ei sovelleta 9 §:n 1 momenttia.

133 e §

Tunnistamisjäsenvaltiolla tarkoitetaan jäsenvaltiota, johon Yhteisöön sijoittautumaton verovelvollinen ottaa yhteyttä ilmoitukseen 133 d §:ssä tarkoitettun toiminnan alkamisesta tämän luvun säännösten mukaisesti.

Kulutuskäsenvaltiolla tarkoitetaan jäsenvaltiota, jossa sähköinen palvelu kuudennen arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 2 kohdan f alakohdan mukaan suoritetaan.

133 f §

Yhteisöön sijoittautumattoman verovelvollisen, joka valitsee tunnistamisjäsenvaltioksi Suomen, on tehtävä sähköisesti ilmoitus 133 d §:ssä tarkoitettun toiminnan aloittamisesta 133 o §:ssä mainitulle verovirastolle.

Aloittamisilmoituksella annettujen tietojen muutoksista samoin kuin toiminnan päättymisestä tai muuttumisesta siten, ettei verovelvollinen enää ole oikeutettu käyttämään erityisjärjestelmää, on ilmoitettava sähköisesti verovirastolle.

Verohallitus määrää tarkemmin toiminnan aloittamista koskevassa ilmoituksessa annettavista tiedoista sekä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen antotavasta.

Yhteisöön sijoittautumattoman verovelvollisen, joka valitsee tunnistamisjäsenvaltioksi muun jäsenvaltion kuin Suomen ja jonka on suoritettava veroa Suomeen, on noudatettava tunnistamisjäsenvaltiossa sovellettavia vastaavia määräyksiä.

133 g §

Edellä 133 f §:n 1 momentissa tarkoitettu verovelvollinen merkitään tunnistamisrekisteriin ja hänelle annetaan yksilökohtainen tunnistamisnumero. Verovirasto ilmoittaa asianomaiselle tunnistamisnumeron sähköisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu verovelvollinen poistetaan tunnistamisrekisteristä, jos:

1) hän ilmoittaa, ettei enää suorita sähköisiä palveluja;

2) voidaan muuten olettaa hänen verollisen toimintansa päättyneen;

3) hän ei enää täytä erityisjärjestelmän soveltamisen edellytyksiä; tai

4) hän jatkuvasti jättää noudattamatta erityisjärjestelmää koskevia sääntöjä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun rekisteriin merkitään myös sellainen Yhteisöön sijoittautumaton verovelvollinen, joka on valinnut tunnistamisjäsenvaltioksi muun jäsenvaltion kuin Suomen ja joka on tämän johdosta rekisteröity asianomaisen jäsenvaltion tunnistamisrekisteriin.

Verovirasto ilmoittaa 1 momentissa tarkoitettulle verovelvolliselle sähköisesti tässä pykälässä tarkoitetusta rekisteröinnistä ja rekisteristä poistamisesta sekä siitä, ettei asianomaista ole ilmoituksesta poiketen merkitty rekisteriin tai poistettu rekisteristä.

133 h §

Yhteisöön sijoittautumattoman verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, on annettava sähköisesti veroilmoitus kultakin verokaudelta riippumatta siitä, onko sähköisiä palveluja myyty verokauden aikana. Ilmoitus annetaan 133 o §:ssä mainitulle verovirastolle.

Veroilmoituksessa on ilmoitettava:

1) verovelvollisen tunnistamisnumero;

2) eritelynä jokaista kulutusjäsenvaltiota varten, jossa veroa on suoritettava, verokauden sähköisten palvelujen kokonaisarvo ilman veron osuutta, vastaava veron kokonaisuus ja sovellettava verokanta;

3) edellä 2 kohdassa tarkoitettujen suoritettavien verojen yhteismäärä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun verovelvollisen verokausi on neljänneskalenterivuosi. Veroilmoitus on annettava viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 20 päivänä.

Veroilmoitus on tehtävä euroina. Jos myynti on tapahtunut muina valuuttoina, veroilmoituksessa on käytettävä verokauden viimeisen päivän vaihtokurssia. Muuntamisessa on käytettävä Euroopan keskuspankin kyseiselle päivälle julkaisemia vaihtokursseja tai, jos kursseja ei ole julkaistu kyseisenä päivänä, seuraavan julkaisupäivän vaihtokursseja.

Verohallitus määrää tarkemmin 1 momen-

tissa tarkoitetun sähköisen ilmoituksen antotavasta.

Erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on muu jäsenvaltio kuin Suomi, on Suomeen suoritettavan veron osalta noudatettava tunnistamisjäsenvaltiossa sovellettavia vastaavia määräyksiä.

133 i §

Edellä 133 h §:n 1 momentissa tarkoitetun verovelvollisen on maksettava verokaudelta tilitettävänä verona 133 h §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu suoritettavien verojen yhteismäärä viimeistään verokautta seuraavan kalenterikuukauden 20 päivänä. Vero maksetaan Verohallituksen määräämälle euromääräiselle pankkitilille.

Erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on muu jäsenvaltio kuin Suomi, on Suomeen suoritettavan veron osalta noudatettava vastaavia tunnistamisjäsenvaltiossa sovellettavia määräyksiä.

133 j §

Erityisjärjestelmää soveltava verovelvollinen ei saa tehdä 10 luvussa tarkoitettua vähennystä. Sen sijasta hänellä on, sen estämättä, mitä 122 §:n 1 momentissa säädetään, oikeus saada 122 §:ssä tarkoitettu palautus.

Oikeus palautukseen koskee vain veroa, joka olisi voitu 10 luvun säännösten nojalla vähentää, jos verovelvollinen olisi ollut toiminnastaan verovelvollinen lain yleisten sääntöjen mukaan.

133 k §

Erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen on pidettävä erityisjärjestelmän piiriin kuuluvista liiketoimista riittävän yksityiskohtaista kirjanpitoa, jotta kulutusjäsenvaltio voi määrittää 133 h §:ssä tarkoitetun veroilmoituksen oikeellisuuden.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot on pyydettäessä saatettava Verohallituksen, veroviraston tai veroasiamiehen käytettäväksi sähköisesti, jos Suomi on tunnistamisjäsenvaltio tai kulutusjäsenvaltio. Verohallitus määrää tarkemmin sähköisten tietojen antotavasta

Tiedot on säilytettävä kymmenen vuotta sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana liiketoimi suoritettiin.

133 l §

Ellei tässä luvussa toisin säädetä, erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, sovelletaan soveltuvin osin mitä 13—22 luvussa säädetään verovelvollisesta. Sama koskee verovelvollista, jonka tunnistamisjäsenvaltio on toinen jäsenvaltio, siltä osin kuin kysymys on Suomeen suoritettavasta verosta.

133 m §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, ei sovelleta, mitä 13 luvussa säädetään ajallisesta kohdistamisesta siltä osin kuin kysymys on toiseen jäsenvaltioon tilitetävistä verosta.

133 n §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen ei sovelleta, mitä 147 §:n 1 momentissa säädetään veron maksamisesta.

133 o §

Erityisjärjestelmää käyttävää verovelvollista koskevat asiat käsittelee Verohallituksen määräämä verovirasto.

133 p §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen ei sovelleta, mitä 161 ja 162 §:ssä ja 164 §:n 1 momentissa säädetään ilmoittamisvelvollisuudesta ja verokaudesta.

133 q §

Erityisjärjestelmää käyttävää verovelvollista ei merkitä 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen ei sovelleta, mitä 175 §:n 1 momentissa säädetään rekisteröintiä koskevien toimenpiteiden ilmoittamisesta asianosaiselle.

133 r §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, ei sovelleta, mitä 19 luvussa sääde-

tään veron määräämisestä siltä osin kuin kysymys on toiseen jäsenvaltioon suoritettavasta verosta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun verovelvolliseen voidaan kuitenkin soveltaa, mitä 182 §:ssä säädetään veronkorotuksesta.

133 s §

Erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen veroilmoituksen perusteella Suomeen maksettava vero on määrättävä vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvalta verokaudelta veroilmoitus on annettu, jos ilmoitus on annettu 133 h §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. Edellä mainitun määräajan jälkeen voidaan 179 §:ssä säädettyin edellytyksin toimittaa jälkiverotus kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, johon kuuluvalta verokaudelta vero olisi tullut maksaa.

Jos erityisjärjestelmää käyttävä verovelvollinen maksaa verokaudelta Suomeen tilitettävää veroa ilman maksuunpanoa 133 h §:n 3 momentissa säädetyn määräajan jälkeen tai jos veroa ei ole maksettu mainitussa määräajassa, verolle on maksettava tai määrättävä veronlisäystä 183 §:n mukaisesti.

133 t §

Erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, ei sovelleta, mitä 20 luvussa säädetään ohjauksesta ja ennakkoratkaisusta siltä osin kuin kysymys on toiseen jäsenvaltioon suoritettavasta verosta.

133 u §

Jos erityisjärjestelmää käyttävä verovelvollinen on ilmoittanut verokaudelta Suomeen tilitettävän veron liian suurena, hän saa korjata virheen vähentämällä liikaa ilmoitetun veron kalenterivuoden seuraavilta verokausilta Suomeen tilitettävästä verosta.

Verovelvolliselle, joka ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua korjausta, maksetaan kalenterivuoden päätyttyä liikaa maksettu Suomeen tilitettävä vero hakemuksen tai muun saadun selvityksen perusteella. Vero voidaan palauttaa kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolta ve-

rovelvollinen on ilmoittanut liikaa veroa, tai rovelvollisen sanotun ajan kuluessa tekemän vaatimuksen perusteella myöhemmin.

Erityisjärjestelmää käyttävän rovelvollisen osalta tilikautena pidetään 187, 192, 193 ja 204 §:ää sovellettaessa sitä kalenterivuotta, johon kuuluvasta verokaudesta on kysymys.

133 v §

Erityisjärjestelmää käyttävään rovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, ei sovelleta, mitä 209 a §:ssä säädetään laskunantovelvollisuudesta siltä osin kuin kysymys on toiseen jäsenvaltioon tilitetävistä verosta.

133 x §

Erityisjärjestelmää käyttävään rovelvolliseen sovelletaan, mitä 218 §:ssä säädetään arvonlisäverorikkomuksesta, jos hän jättää asianmukaisesti täyttämättä viranomaisen kehotuksesta huolimatta 133 f, 133 h tai 133 k §:ssä säädetyn velvollisuuden.

163 §

Edellä 149 §:n 4 momentissa tarkoitettu ennakkopalautushakemus, 161 §:ssä tarkoitettu perustamis-, muutos- ja lopettamisilmoitus, 162 §:ssä tarkoitettu veroilmoitus ja 162 b §:ssä tarkoitettu yhteenvetoilmoitus voidaan antaa myös sähköisesti.

Verohallitus määrää tarkemmin sähköisten tietojen antotavasta.

165 §

165 §

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta rovelviranomaisille sähköisesti annettaviin ilmoituksiin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2003.

Tätä lakia sovelletaan, kun palvelu on suoritettu tai otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

2.

Laki**Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön 30 päivänä joulukuuta 1996 annetun lain (1266/1996) 7 a §:n 2 momentin johdantokappale, sellaisena kuin se on laissa 586/1997, sekä

lisätään lakiin uusi 25 b—25 f § sekä 25 b §:n edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 a §

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain 68 a §:ssä säädetään, telepalvelu on myyty ulkomailla silloin, kun:

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain 68 a §:ssä säädetään, *mainitussa pykälässä tarkoitettu palvelu* on myyty ulkomailla silloin, kun:

Sähköisiä palveluja koskeva erityisjärjestelmä

25 b §

Sen estämättä, mitä arvonlisäverolain 133 d §:n 1 momentissa säädetään, mainitun lain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää sovelletaan myös silloin, kun erityisjärjestelmää käyttävä Verovelvollinen myy sähköisiä palveluja muulle kuin elinkeinonharjoittajalle ja luovuttaa palvelun ostajan Ahvenanmaan maakunnan alueella olevaan pysyvään toimipaikkaan tai, jollei palvelua luovuteta pysyvään toimipaikkaan, ostajan kotipaikka on maakunnassa.

Poiketen 1 momentista ja sen estämättä, mitä arvonlisäverolain 133 h §:n 5 momentissa ja 133 i §:n 2 momentissa säädetään, erityisjärjestelmää käyttävän verovelvollisen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on muu jäsenvaltio kuin Suomi, on edellä 1 momentissa tarkoitettun myynnin osalta erikseen annettava arvonlisäverolain 133 h §:ssä tarkoitettu ilmoitus ja maksettava mainitun lain 133 i §:ssä tarkoitettu vero Suomeen.

Sovellettaessa arvonlisäverolain 133 e §:n 2 momenttia edellä 1 momentissa tarkoitet-

tuihin tilanteisiin kulutusvaltion katsotaan olevan Suomi.

25 c §

Arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitetun erityisjärjestelmän soveltamisen esteenä ei ole se, että verovelvollinen on merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, jos verovelvollisen kotipaikka tai kiinteä toimipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa eikä hän suorita muun Suomen alueella liiketoimia, joista Yhteisön ulkopuoliseen maahan sijoittautunut elinkeinonharjoittaja tulisi merkitä mainittuun rekisteriin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuina muun Suomen alueella suoritettavina liiketoimina pidetään toimia, jotka Yhteisön ulkopuoliseen maahan sijoittautuneen elinkeinonharjoittajan suorittamina olisivat arvonlisäverolain myyntimaasäännösten mukaisia sääntöjä soveltaen tapahtuneet muualla Suomessa kuin Ahvenanmaan maakunnassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuun verovelvolliseen ei sovelleta arvonlisäverolain 133 q §:ää.

25 d §

Sen estämättä, mitä 25 b §:ssä säädetään, arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää ei sovelleta edellä 25 b §:n 1 momentissa tarkoitettulle maakuntaan sijoittautuneelle ostajalle myytyihin sähköisiin palveluihin, jos myyjän kotipaikka tai kiinteä toimipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa ja tunnistamisjäsenvaltio on muu jäsenvaltio kuin Suomi.

25 e §

Sen estämättä, mitä 25 b §:n 1 momentissa ja arvonlisäverolain 133 j §:ssä säädetään, erityisjärjestelmää käytävällä verovelvollisella, jonka kotipaikka tai kiinteä toimipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa, on oikeus arvonlisäverolain 10 luvussa tarkoitettuun vähennykseen.

25 f §

Sen estämättä, mitä 25 b §:ssä ja arvonlisäverolain 12 a luvussa säädetään, edellä 25 e §:ssä tarkoitettuun verovelvolliseen sovelletaan vähennyksen tai palautuksen sekä

muun kuin erityisjärjestelmän piiriin kuuluvan myynnin osalta arvonlisäverolain yleisiä säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2003.

Lakia sovelletaan palveluun, joka on suoritettu tai otettu omaan käyttöön lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.
